

Izhaja vsak dan s jutraj razven
v ponedeljkih in dnevih po praz-
nikih. — Posamezna številka
Din 1.—, na 16 straneh Din 2.—
mesečna naročnina Din 20.—, za
tujino Din 30.—. Uredništvo v
Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23.
Telefon uredništva 30-70, 30-69 in
30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo.
— Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Aleksan-
drova cesta št. 24, telefon 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 150 a

Ljubljana, nedelja, dne 23. novembra 1930

Leto I.

Mogočen govor predsednika vlade v Skoplju

Eno in veliko ime Jugoslavija spaja vse plemenske svetinje in tradicije v višjo in skupno enoto - Jugoslovani morejo biti samo dobri Srbi, dobri Hrvati in dobri Slovenci - Duh miru, sloge in bratske ljubezni v vseh delih naroda

Skoplje, 22. novembra, k. Na banketu, katerega so priredili danes ob 20. uri na čast ministrskega predsednika generala Petra Živkovića in ostalih ministrov, ki ga spremljajo na njegovi poti po Vardarski banovini, je imel ministrski predsednik ta-le govor:

»Gospoda! Vardarska banovina, s tem svojim slavim carskim mestom Skopljem in vsem svojim častitim in toliko izmučenim prebivalstvom, je preživela težke čase preizkušanj in trpljenja v svetli in mučniški zgodovini našega naroda. Ta zibelka nekdanje srbske države je skupno s tem zgodovinskim mestom dosegla največji politični sijaj, kulturni napredek in slavo, a s padcem srbskega carstva je postala plen zatiralec, je skoraj zamrla, je preživela stoletja v mraku, v zaostalosti in zapuščeni. Edino svoj žilavosti in svetlemu rodoljubju se je moral zahvaliti ta plemeniti del našega naroda, trdega kot kost, da je z vero v Boga in njegovo pravico vzdržal kljub vsemu preganjanju in trpljenju koncu svojo nacionalno zavest, svoje srbsko ime in svoje nacionalne odlike. Z ju-naškim zaletom osvobodilne srbske vojske v balkanski vojni pod vodstvom tedanje prestolonaslednice, našega sedanjega vzvišenega vladarja Nj. Vel. kralja, pod poveljnikom prve srbske armade, so se raztrgale verige, ki so stoletja vezale ta mučniški narod. Ustvarile so se nade vse naših velikih sinov in mučnikov: Da se osvobodijo ujedinimo s svojimi brati v svojo skupno nacionalno državo.

In to radost vsega našega izmučenega naroda so v trenutku spet skalili novo trpljenje in nove izkušnje v veliki svetovni vojni, silni napor. Zalet naših slavni belih orlov, ki jih je vodil naš viteški vladar kot vrhovni poveljnik, je končno napravil konec nadčloveškemu trpljenju in mukam našega naroda in ustvaril z nerazdružljivim ujedinjenjem vseh bratov Srbov, Hrvatov in Slovencev v eno močno narodno zajednico našo silno in veliko kraljevino Jugoslavijo.

Zahteva pravice, kot tudi čut ljubezni, ki ga goji ves naš narod napram svojim bratom in tem lepim, toda mučniškim krajem, nalaga stalno brigo in pažnjo za njihov povdign in napredek, da bi čim prej ozdravele rane iz preteklih dni in da bi se ti kraji čim prej osposobili za tekmovalne v napredku z ostalimi deli naše prostrane domovine.

Veliko je moje zadovoljstvo, da morem potrditi, da so imela ta stremljenja zares stvarni uspeh: V vsej tej banovini in posebno v njenem kulturnem in gospodarskem središču, v Skoplju, je opaziti v teh 12 letih silen napredek in obnovo vsega, kar je bilo upropačeno, zapuščeno in razdejano.

Zelo ugodno mi je, da morem ob tej priliki primerno naglasiti ono trezno in zavestno rodoljubno zadržanje naroda v teh krajih ob priliki zgodovinskega čina na dan 6. januarja 1929. leta, ko so prenehale medsebojne škodljive strankarske borbe in opasni plemenski spori in ko so bile izdane nove smernice dela in preporoda v vseh praveh našega narodnega in državnega življenja.

Nemili dogodki in pojavi pred 6. januarjem so zapustili zle posledice tudi v teh krajih.

Divja strankarska borba, nestrpnost in preganjanje so zaustavljali vsako uspešno delo in napredek.

Nenačelna razdvojenost je razkrajala in trčala našo narodno silo in to baš v onih letih, ko je bilo nujno potrebno urejevati in obnoviti narodovo duhovno in materialno kulturo, v letih poleta njegovega nacionalnega življenja.

Predolgo bi se moral zadržati, če bi našel vse koristne rezultate dela v tej novi dobi preporoda našega državnega in narodnega življenja. Vi vsi ste priča našega dela, ki je javno in odkrito. Vi sami morete oceniti, kolik je občutek za dobro in interes celote, za dobro in interes države in cele narodne zajednice. Uničene in odstra-

njene so vse one malenkostne strankarske strasti in oziri, vsi oni plemenski nesporazumi, verska nestrpnost in vse one usodne pokrajinske izključnosti, ki so motile veliko delo naše duhovne in materialne konsolidacije.

Zakon z dne 3. oktobra leta 1929 je dal naši kraljevini definitivno notranjo ureditev, razdelitev države na 9 banovin in prenos velikega dela upravnih poslov s centralnih na banovinske oblasti. Dobra stran te koristne reforme se čuti že sedaj v vidnem napredku v vseh banovinah. V nazivu naše države — kraljevina Jugoslavija — je izrečena velika zgodovinska resnica o našem narodnem jedinstvu in o utrditvi pojmovanja naše državne celote.

To enotno in veliko ime označuje popolno enakost in ravnopravnost vseh državljanov in enako skrb in brigo za vse kraje.

Ali Jugoslavija ne negira naših občutkov niti srbskih, niti hrvatskih, niti slovenskih. Ona ne zatira tradicije, niti prošlosti, niti naših lepih imen, nego spaja vse te plemenske svetinje v višjo in skupno enoto. Jugoslovani morejo biti samo dobri Srbi, dobri Hrvati in dobri Slovenci.

Tako zamišljeno jugoslovanstvo je postalo danes splošna narodna zastava, okrog katere se zbira ves naš častiti in rodoljubni narod. Vsi koristni upravni ukrepi in zakonodajne reforme, ki jih je izvedel ta režim, so naletele na popolno odobravanje, objektivno in uvidevno priznanje vseh dobro mislečih in poštenih državljanov v naši državi.

Da bi bili narodovi duši bližji, da bi razumeli njegove potrebe in da bi bili bolj pristopni upravičenim željam naroda, so člani kraljevske vlade po nalogu Nj. Vel. kralja v preteklih dneh obšli skoraj vse kraje naše domovine. Oni so se neposredno informirali o potrebah naroda, razumeli njegove želje in se poučili o njegovih skrbih.

Kraljevska vlada bo na osnovi teh informacij in neposrednih poizvedb vzela v

pretres in razmislila vse potrebe naroda in njihovo upravičenost in nujnost in se bo ravnala po njih pri svojem bodočem delu.

Ze en del teh upravičenih želja je uveljavljen. Spremenjen je zakon o gozdih z ozirom na takse za živin. pašo in ukinitve plačevanja kazni do uveljavljenja novega zakona o gozdih, v katerem se urejuje posebno gozdnopravne in gospodarske razmere primerno potrebam poedinih krajev. Izvedena je revizija davka na poslopja in določeno plačevanje za ostale dohodarine v obrokih za dobo petih let. Glede ostalih potreb bodo izdani v najkrajšem času primerni ukrepi.

Razporejen med vsem našim narodom je zelo dobro. Na vseh straneh se občuti duh miru, sloge in bratske ljubezni. Narod se je posvetil resnemu delu za gospodarski in kulturni napredek, posvetil se je resnemu poslu, katerega več ne motijo prazno politično delo in brezplodne borbe. Kraljevska vlada se enako briga in skrbi za interese in potrebe vseh družabnih slojev po vseh krajih.

Mar ne opazi in ali ne priznava vsakdo, kdorkoli je pošten in rodoluben, da so te metode dela kraljevske vlade rodile vidne in trajne plodove?!

Hvala Bogu, majhno je število onih, ki so zamerili, ker se je omejila državljanska svoboda, toda mari ni videti, da je danes boljše zajamčena svoboda in osebna imovinska varnost nego prej?!

Da, stroge odredbe obstojajo in omejujejo svobodo onih, ki smatrajo za pravično, da pomeni svoboda tudi pravico do dela proti interesom svojih sodržavljanov in celo svoje domovine, da se sme sejati razdor in nesloga, plemensko in versko sovraštvo, da se sme širiti mržnja in razprtija, da se sme ustvarjati anarhija. Takšni ljudje govorijo, da svobode pri nas ni. Zanje velja najbolj popolna strogost in proti njim je čvrsta volja našega naroda, da gre odločno naprej.

Vezani po medsebojnem zaupanju in ljubezni naj bi tudi v bodoče ti kraji ohranili svoje rodoljubno zadržanje pri svojem treznem razsojanju in pri ocenjevanju naporov in težkega dela kraljevske vlade, ki bo brez obotavljanja in brez popuščanja vztrajala do konca pri izvajanju izdanih ji nalog.

Dvigam to čašo za dobrobit in napredek prebivalstva naše drage Vardarske banovine in za procvät in sijajno bodočnost njene zgodovinskega centra, carskega mesta Skoplja. Živel!

Govor ministrskega predsednika generala Živkovića je napravil na vse prisotne silen vtis, ki je po trenutku onemlosti odjeknil v obliki vzklikanja vseh prisotnih.

Skoplje, 23. novembra. AA. Nocošnjemu banketu je prisostvovalo okoli 200 oseb iz Skoplja in okolice, veliko število uglednih narodnih delavcev iz predvojnih in povojnih časov.

Na banketu je začel predsednik vlade svoj govor s temile besedami:

Gospoda! Predvsem smatram za svojo prvo dolžnost, da se od tod spomin našega vzvišenega vladarja Nj. Vel. kralja (dolgotrajno burno ploskanje in vzkliki: Živel kralj!), ki se trudi za srečo, blagor in napredek naše lepe domovine kraljevine Jugoslavije (dolgo burno in navdušeno vzklikanje: Živela kraljevina Jugoslavija, živio kralj!). Živel Nj. Vel. kralj in Nj. vzvišeni dom (dolgo neprestano navdušeno klicanje kralju in kraljevini Jugoslaviji).

Po govoru predsednika vlade, ki so ga prisotni poslušali z največjo pozornostjo in ki so ga neprestano prekinjali z burnimi vzkliki kakšen del na grško-turških odnosih. Grčija je imela s sklenitvijo te pogodbe edini namen, da zavaruje mir in ojači svojo neodvisnost v svojih odnosih napram vsem državam. Grčija bo, je zaključil Mihalokopulos svoj zunanje-politični ekspeze, stremela za tem, da ustavi z vsemi državami pristrane odnose, posebno se bo pa trudila, da si ustvari prijateljski položaj napram vsem svojim sosedom.

Med banketom je bil predsednik vlade predmet navdušenih klicev. Vsi prisotni so dali vidnega izraza svojemu patrijotičnemu čustvovanju. Banket je potekel v največjem navdušenju.

Grčija ne mara pod kuratelo Italije

Ostra gonja fašistovskega tiska proti Venizelosu - »Francija kvari račune« - Strah pred Beneševim obiskom v Atenah

Rim, 22. novembra. n. V poslednjem času je pričel fašistovski tisk z veliko rezerviranostjo ocenjevati politične odnose med Italijo in Grčijo. Vprašanje italijanskih šol, ki so jih je v Grčiji ustanovili in uredili italijanski misijonarji, povzroča italijanskemu tisku velike skrbi. Nekateri fašistovski listi, kakor »La Tribuna«, in »Il Popolo d' Italia«, naglašajo, da sprčo postopanja grške vlade napram tem šolam ni prizadet samo Vatikan, marveč tudi italijanska vlada.

Listi protestirajo proti temu, da ovirajo grške oblasti delovanje teh šol in da delajo italijanskim šolnikom vsepovsod neprilike. »Giornale d' Italia« sporoča, da je zaradi tega italijanska vlada po svojih diplomatskih zastopnikih intervenirala v Atenah, da pa Venizelos noče urediti zadeve na zadovoljstvo Italije in Vatikanu.

Fašistovski tisk je sedaj ponovno začel naglašati Venizelosovo frankofilstvo, ki ni prenehalo niti po zaključitvi grško-turške pogodbe, po kateri fašistovski tisk neprestano naglašja, da so je dosegli po zaslugi italijanskega ministrskega predsednika in fašistovskih diplomatov. »Giornale d' Italia« obenem očitja Franciji, da zlonamerno kvari italijanske diplomatske akcije, ki imajo do celca miroljubne namene. List podpira to trditve s tem, da poroča, kako naj bi bili francoski emisarji v Ankari predlagali tako turškemu kot grškemu ministrskemu predsedniku, naj se zedinita za širše delovanje z ostalimi balkanskimi državami in naj se zvežeta z Malo antanto.

Z nezadovoljstvom je fašistovski tisk objavil tudi vest, da je imel češkoslovaški

zunanj minister Beneš nekaj sestankov z grškim zunanjim ministrom Mihalokopulosom v Zenevi in da namerava v kratkem odpotovati v Atene na sestanek z grškim ministrskim predsednikom, da dovede do konca ženevske češkoslovaško-grške razgovore, katerih namen je sklenitev pogodbe o prijateljstvu med obema državama. — Rimski list pravi, da bo na ta način Grčija prav gotovo postala vsaj na zunanji članica Male antante, ki bi v tem slučaju postala neke vrste komanditna družba. Vsekakor je to neugodno in fašistovski tisk je spremljal dogodka, ki so v zvezi s porajajočim se grško-češkoslovaškim prijateljstvom, s kratkimi in rezerviranimi komentarji.

Obenem objavlja govor, ki ga je imel grški zunanj minister Mihalokopulos ob

času diskusije o grško-turškem paktu. Mihalokopulos je naglasil, da ta pakt nima nikakršnega napadalnega, niti direktno obrambnega značaja in da ni naperjen proti nobeni državi, pa da je Grčija sklenila to pogodbo na tak način, da ni vezana na nobeno večjo ali manjšo državo, ki bi hotela dobiti kakšen del na grško-turških odnosih. Grčija je imela s sklenitvijo te pogodbe edini namen, da zavaruje mir in ojači svojo neodvisnost v svojih odnosih napram vsem državam. Grčija bo, je zaključil Mihalokopulos svoj zunanje-politični ekspeze, stremela za tem, da ustavi z vsemi državami pristrane odnose, posebno se bo pa trudila, da si ustvari prijateljski položaj napram vsem svojim sosedom.

Obisk grofa Bethlena v Berlinu

Budimpešta, 22. novembra. n. Kakor poročajo iz Berlina, je danes okrog 8. ure dopoldne prispel v Berlin madjarski ministrski predsednik grof Bethlen v spremstvu svoje soproge. Na postaji so ga sprejeli zastopniki nemške vlade z zunanjim ministrom Curtiusom na čelu, osebje madjarskega poslanstva in člani madjarske kolonije v Berlinu. S kolodvora se je grof Bethlen odpeljal v hotel, takoj nato pa je posetil državnega kancelarja dr. Brüninga, s katerim se je razgovarjal celo uro. Nato se je sestel z zunanjim ministrom Curtiusom in končno je v svojem stanovanju sprejel Brüninga in Curtiusa, ob 11. dopoldne pa se je v spremstvu zunanjega ministra odpeljal v avdijenco k državnemu

predsedniku Hindenburgu. Avdijenca je trajala do poldne. Ob 13:30 pa je minister Curtius priredil grofu Bethlenu na čast svečano kosilo.

Berlin, 22. novembra. d. »Germania«, organ državnega kancelarja, predstavlja poset grofa Bethlena kot vljudnosten akt. Toda vršila se bodo posvetovanja o celi vrsti gospodarskih vprašanj, posebno o priravah za sklenitev nove trgovinske pogodbe med Madjarsko in Nemčijo. Poleg tega se bodo posvetovali o raznih političnih vprašanjih. Med drugim o izravnavi oboroževanja, dalje o zaščiti manjšin, o reviziji mirovni pogodbe, o stremljenju, da se ustvari sodelovanje evropskih agrarnih držav.

Važnost privatne inicijative

V Kumanovu so si zgradili obrtniki impozantni in krasen obrtniški dom. Otvoritevne slavnosti se je udeležil tudi predsednik vlade, general Peter Živković ter čestital obrtnikom k njihovu uspehu. V nadaljnjem svojem govoru pa je dejal: »Pogoj za uspeh in napredek je v podjetnosti in privatni inicijativi in sicer slehernega poedineca in vseh slojev prebivalstva...« Te besede predsednika vlade so tako resnične in tako na mestu, da morajo postati program za vse Jugoslovane.

Privatna inicijativa in podjetnost, to je ono, kar danes najbolj potrebujemo in kar je zato tudi prva naloga, ki jo morajo izvesti pristaši jugoslovanske misli. Saj je bila baš iz tega vzroka postavljena s 6. januarjem jugoslovanska misel na prvo in odločujoče mesto. V tem je pravzaprav bila vsa tragika našega naroda, da mu ni kot mlademu in zdravemu narodu nikdar manjkalo na inicijativnosti in podjetnosti, da pa teh svojih lepih lastnosti zaradi zunanjih vzrokov ni mogel razviti.

Pred vojno je bilo to nemogoče, ker je tuja nadvlada ovirala vsak polet našega naroda. Ze takrat so skušali naši ljudje na vseh poljih inicijativno poseči v razvoj dogodkov, da bi tem bolj napredovala naša kultura in naše gospodarstvo, pa vsi njih napor so bili zaman, ker ni tuja vlada podpirala njih stremjenja ali pa jih tudi naravnost ovirala. Zato so naši kraji gospodarsko zaostali in naši ljudje so morali v tujino, ker jih domovina ni mogla prehraniti. A tudi po osvobojenju ni prav mogla prodreti privatna inicijativa in to vsled strankarstva. Koliko lepih pobud je vzniklo iz našega naroda, koliko lepih načrtov so napravili idealni rodoljubi, pa ne eden od teh ni doživel uresničenja, ker se ni kril s strankarskimi interesi. Če pa se je zgodilo, da je vendarle prodrli ta ali oni predlog, in se je že moglo upati, da bo tudi uresničen, pa ga je skoraj vedno ubila strankarska zavist. Ker ni mogla blesteti z njim ena stranka, tudi ni pustila, da bi imela uspeh druga stranka. Zavist je tako pokopala najlepše načrte in najbolj plodne misli.

Tudi tej napaki pa naj odpomore sedaj pravilno izvajana jugoslovanska misel. Če se je preje v prvi vrsti vprašalo, od koga prihaja inicijativa, se sedaj v prvi vrsti vpraša, kakšen je predlog in koliko more koristiti celoti, in če je predlog dober, potem ga treba zagrabiti, pa naj prihaja od pristaša te ali one bivše stranke. To načelo velja v vsej svoji polnosti in prav nikomur se ne prizna v tem pogledu kakršenkoli privilegij. Če je predlog slab, potem je slab, pa čeprav ga priporoča še tako zaslužen Jugoslovane. Nobena zasluga ne more biti tako velika, da bi vsled nje delal jugoslovanski narod napake. Samo tako, pravilno pojmovana jugoslovanska misel.

Privatna inicijativa je pogoj napredka, zato pa hoče jugoslovanska misel to inicijativo čim bolj dvigniti. Vseled tega ne trpi jugoslovanska misel onega pretiranega birokratizma, ki je še vedno ubil vsako privatno inicijativo. Zato pa mora biti tudi postopanje upravnih oblasti takšno, da uglaja pot privatni inicijativi. Povsodi, kjer se vidi ljudsko stremljenje, da se nekaj izboljša, mora oblast priskočiti na pomoč. Zasebna podjetnost mora biti vedno živa pobuda za delo oblasti, ker le tako se bo to delo organsko dopolnjevalo s prizadevanjem naroda.

Najmočnejša je vedno inicijativa v ljudstvu, kadar je vse narodno hotenje prežeto od silne ideje. Samo v tem primeru nastaja ono plodovito narodno gibanje, ki povzroča na vseh poljih ustvarjanje, da napreduje narod v eni generaciji bolj, ko preje v mnogih. V tem pa je tudi oni največji vzrok, da mora jugoslovanska misel postati narodno gibanje, ne pa samo kompromis nekaterih skupin, pa naj bodo te še tako velike. Zato tudi ne more uspevati jugoslovanska misel na tleh stare miselnosti, temveč more živeti le, če vsi njeni pristaši do cela osvoje novo miselnost.

Privatna inicijativa je prvi plod, ki ga mora pokazati jugoslovanska misel, če smo jo prav umeli. Ko je vladalo strankarstvo, je bilo le pol možnosti za privatno inicijativo, ker še je stala druga ovira — strankarstvo. Po 6. januarju je padla tudi ta ovira in sedaj je čas, da s polnim korakom stopamo v dobo napredka, povzročene od zasebne inicijative in podjetnosti.

V času gospodarske krize pa ima zasebna inicijativa še prav poseben pomen, zato bodi tudi njena potreba še posebej naglašena.

Poostritev politične krize v Avstriji

Napetost med krščanskimi socijalci in Schobrovo skupino narašča. Vaugoinovi pristaši grozijo z odgoditvijo parlamenta

Dunaj, 22. novembra. d. Po ponesrečenih pogajanjih dr. Burescha je rešitev avstrijske krize vzel v roke sam predsednik republike Miklas. Sprejel je danes zveznega kancelarja Vaugoina, hkratu pa je povabil k sebi tudi predsedstvo krščansko-socijalnega poslanskega kluba. Tudi predsedstva drugih parlamentarnih skupin bodo sledila. Pogajanja bodo pač trajala še nekaj dni. Med tem se je napetost med krščanskimi socijalci in med Schobrovim blokom zaradi večerajšnje brezuspešne konference kakor tudi zaradi časopisnih polemik, ki so se med tem vodile, izredno poostрила. Oba na-

sprotnika se medsebojno obdolžujeta, da sta izdala napačne vesti o posvetovanjih, da sta izdala zaupne stvari, o katerih sta se obe nasprotni stranki med seboj menili, in podobno. Radikalnejši krogi v krščansko socijalni stranki odgovarjajo na striktno zahtevo Schobrovega bloka, da mora Vaugoin odstopiti, s kategoričnim: »Ne.« Oni agitirajo z načrt, da bi Vaugoin ostal še dalje v uradu in da bi šel v novi parlament neglede na nevarnost, da mu zbornica izreče nezaupnico. V teh krogih groze tudi z odgoditvijo parlamenta takoj po njegovi prvi seji.

Pred sporazumom med Francijo in Italijo

Enakost pomorskih sil na Sredozemskem morju — Na Atlantski ocean se sporazum ne bo nanašal

Pariz, 22. novembra. n. Današnji listi objavljajo daljša poročila iz Zeneve, da se razgovori med francoskimi in italijanskimi pomorskimi izvedenci glede ureditve pomorskega spora te dni nadaljujejo. Do tega je po mnenju pariških listov dovedel predvsem sestanek francoskega zunanjega ministra Brianda s francoskim poslanikom v Rimu De Beaumarchaisom, ki se je te dni mudil v Parizu. V zvezi s tem sestankom trdi »Excelsior«, da so se britanski in ameriški delegati v Zenevi na vso moč trudili, da bi prijateljsko posredovali za ugodno nadaljevanje in zaključitev teh pogajanj. Svetovali so praktično bazo, na kateri bi se dal rešiti italijansko-francoski pomorski spor. Vse kaže, da se bo dal ta spor rešiti na ta način, da bosta italijanska

in francoska mornarica dobili pravico do maksimalne višine tonaže in enakega medsebojnega razmerja le v področju Sredozemskega morja. Večjo pomorsko silo pa bi ohranila Francija na Atlantskem oceanu, v Rokavskem prelivu in v Severnem morju. Na ta način bi dosegla Italija v Sredozemskem morju pomorsko enakost s Francijo.

Rim, 22. novembra. n. V ladjedelnici v Livornu bodo v drugi polovici meseca decembra dogradili novo italijansko križarko »Gorizia«. Čim bodo spustili to ladjo v morje, bodo pričeli, kakor je objavilo italijansko mornariško ministrstvo, v isti ladjedelnici graditi novo križarko, ki jo bodo krstili z imenom »Pola«.

Vesti o revoluciji v Rusiji

Telefonske zveze med Berlinom in Moskvo prekinjene

Berlin, 22. novembra. n. O vesteh, ki so včeraj krožile v Newyorku, Londonu, Berlinu in Parizu, da je bil baje umorjen Stalin, in da je v sovjetski Rusiji izbruhnila revolucija, javlja »Deutsche Allgemeine Zeitung« iz Helsingforsa: Dopisnik tega lista je kasne zvečer govoril z ruskim obmejnim mestom Viborgom. Tam je doznal, da so telefonske in brzojavne zveze s sovjetsko Rusijo prekinjene. Brzojavka, ki jo je helsingforski brzojavni urad poslal v Moskvo, je ostala brez odgovora. V nasprotju s tem so vesti, da je dopisnik nekoga helsingforskega lista govoril telefo-

nično z Moskvo, od koder so bile te vesti demantirane. Iz Berlina so se včeraj razgovarjali z Moskvo, pa so ruskemu poslaniku v Berlinu kategorično demantirali te vesti.

Berlin, 22. novembra. d. Telefonske zveze med Moskvo in Berlinom so danes popolnoma prekinjene. Tudi z različnih drugih strani potrjujejo to motitev. Vsi poskusi dobiti zvezo z Moskvo ali z Leningradom iz Nemčije so bili zastoj. Ne vedo še, ali gre za atmosferske vzroke, ali za druge.

Ureditev dvolastniškega vprašanja z Grčijo

Beograd, 22. novembra. AA. Naša delegacija za pogajanja z Grčijo v Solunu zaradi ureditve vprašanja obmejnega prometa dvolastnikov je podpisala protokol z Grčijo in se vrnila v Beograd. Protokol o obmejnem prometu dvolastnikov stopi v veljavo 1. febr. 1931. V tem času bodo naša in grška oblastva uredila vse potrebno, da se bo mogel promet 1. februarja normalno začeti. S tem protokolom so popolnoma urejena vprašanja dvolastnikov na mejah med našo kraljevino in Grčijo.

Končni rezultati volitev na Poljskem

Varšava, 22. novembra. d. Okrajni volilni odbori so končali svoje delo. Končni rezultat parlamentarnih volitev je po tem sledeči: vladni blok 249, sredinski levičarji (socijalisti in drugi) 80, nacionalni demokrati 63, Ukrajinci 21, krščansko-socijalni demokrati 14, Zidje 7, Nemci 5 in komunisti 5 mandatov.

Vohunska afera na Bolgarskem

Sofija, 22. novembra. AA. List »Zaria« poroča, da je poročnik Aleksijev, ki je bil vpleten v znano vohunsko afero, hotel pobegniti s potvorjenim potnim listom čez mejo. Predstavil se je na uradu kot uradnik ministrstva notranjih zadev. Stepan Aleksejev je zahteval in dobil potni list po skrajšanem postopku. Toda pozneje se je pri urejevanju nekih formalnosti zazdelo nekemu staremu uradniku vsa stvar nekoliko čudna ter je ustavil potek ureditve te stvari in takoj obvestil policijo. Policija je Alekseva prišla in našla pri njem že na pol izgotovljen nepravilen potni list ter ga je obdržala v zaporu.

Položaj na Španskem

Berlin, 2. novembra. AA. Po vesteh iz Madrida je izjavil predsednik španske vlade Berenguer, da ne more več trpeti neprestanih demonstracij in neredov. Skušal je vladati v smislu javnega mnenja in ustave. Če pa javnost tega ne bo priznala in če se bodo izživljala ponavljala, odklanja odgovornost za posledice, ki si jih naj javnost sama sebi pripiše. Po poročilih pariških levičarskih listov se kralj Alfonz peča z mislijo državnega udara in vzpostavitve vojaške diktature. Kralj je po sil k sebi ravnatelja varnostne policije generala Molijo in druge generale ter jih prepričeval, da je treba neutegoma sestaviti kabinet vojaške diktature.

Pet parnikov se potopilo

Pariz, 22. novembra. AA. Pet obrežnih parnikov je trčilo v Ivry sur Tonol. Parniki so se potopili. Mornarji so se rešili, mislijo pa, da je nekaj oseb utonilo.

Francosko priznanje Meštoviću

Pariz, 22. novembra. AA. V »Intransigeant« je napisala znana francoska pisateljica De la Rue članek pod naslovom »Anonimni kipar«. V te članke opisuje pisateljica slavnosti o priliki odkritja spomenika hvalečnosti napram Franciji v Beogradu. Naglašava, da je francoski tisk prezrl velikega Meštovića, ki je zgradil spomenik. Pisateljica piše: »Vemo, koliko muk, borb, postrvovanja in odrekovanja je potrebno za ustvaritev navadnega kipa in lahko si mislimo, koliko večje napore je moral uporabiti kipar pri ustvaritvi tega spomenika. Zato izražam največje spoštovanje Meštoviću in hočem, da njegovo delo in zasluge prizna vsa francoski narod.«

Grški trg povprašuje po našem blagu

Beograd, 22. novembra. AA. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine ponovno opozarja vse izvoznike na grško tržišče. Zaradi ukinitve trgovskih pogajanj med Bolgarijo in Grčijo se je pokazalo na grškem tržišču veliko zanimanje za naše pridelke, zlasti za rogato živino, svinje, surovo in sveže meso, perutnino, lesa za kurjavo, fižol, sladkor in pšenico ter maslo.

Priprave za veliki kmetski tabor v Zagrebu

Zagreb, 22. novembra. k. Zanimanje za veliko kmetsko zborovanje v Zagrebu, ki ga priredijo 8. decembra, dan za dnem raste. 20. novembra so se sestali glavni organizatorji in so uredili vsa tehnična vprašanja, ki so v zvezi s tem zborovanjem. 500 srbskih kmetov je že napovedalo svoj prihod. Prišli bodo v Zagreb s posebnim vlakom. Tudi povsod drugod na deželi se kmetje z veliko vneto pripravljajo, prav tako ljudstvo v Dalmaciji, ki je sprejelo vest o zborovanju z velikim navdušenjem.

Dementi netočne vesti

Beograd, 22. novembra. AA. Glede glasov, razširjenih v nekih listih, da je Avstrija prepovedala uvoz naše živine radi sajajca na parkljih, smo pooblaščen s strani veterinarskega odseka ministrstva za kmetijstvo, da demantiramo to vest kot neresnično, ker ne gre za sajajce, katerega v naših krajih sploh ni, temveč za smrkavost.

Naša vinarska razstava na Holandskem

Beograd, 22. novembra. AA. O priliki otvoritve razstave vin na Holandskem je sprejel ravnatelj zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu dr. Juraj Tomić od odbora holandsko-jugoslovanske trgovske zbornice v Rotterdamu sledečo brzojavko:

O priliki otvoritve jugoslovanske vinarske razstave Vas prosim, da sprejmete iskreno zahvalo za uspeh Vaših naporov s prošnjo, da izrazite istotako našo globoko hvaležnost ministru trgovine in industrije g. Demetroviću za njegovo podporo naših stremljenj. Za Holandsko-jugoslovansko trgovinsko zbornico v Rotterdamu dr. van Damm.

Tri velike železniške nesreče v Franciji

Pariz, 22. novembra. n. Zadnjih 24 ur so se na Francoskem zaradi deževja, ki je spodbudilo nasipe, dogodile tri železniške nesreče. Najtežja nesreča je bila pri Oudonu na progi proti Nantesu. Tam se je čez spodkopani nasip prevrnila lokomotiva brzega vlaka s poštnim vagonom in s tremi osebnimi vagoni. Trije osebnostni vagoni so zdrsnili v vodo. Nekateri pravijo, da se tam ni nihče rešil, drugi pa pravijo, da so bili vagoni prazni. Tretji zopet trdi, da so se potniki rešili, ker se na kraju, kjer je bil nasip spe topan, niso mogla postaviti dvigala in bodo morali potapljači preiskati vagon. Strojevodja, kurjač in vlakovodja so mrtvi. Razen za te tri se ve, da je ranjenih tudi 12 potnikov. Drugi nesreča je bila pri Montaigne-ju, kjer je vlak samo skočil s tira in je nastala samo materijalna škoda. Tretja nesreča je bila pri Longuini, kjer je tudi vlak skočil s tira, pri čemer je ubit neki železniški uradnik, dva pa težko ranjena. Tudi tam je velika materijalna škoda.

Pariz, 22. novembra. d. (Havas). Po zadnjih vesteh je bil pri železniški nesreči blizu Oudona samo strojvodja ubit. Trije železniški uslužbenci so bili težko ranjeni, a 9 potnikov je dobilo lažje poškodbe. Trupla strojvodje še niso našli.

Zopet potres v južni Italiji

Milan, 22. novembra. d. Iz južne Italije: Iz Beneventa, Brindisija in Tarenta poročajo o novih potresih. Včeraj jutraj ob treh so čutili močne potresne sunke, katerih ognjišče je utegnito biti kakih 400 km daleč. V Brindisiju so se potresni sunki proti poldne ponovili. Tudi ti sunki so bili zelo močni, vendar pa niso napravili nobene škode.

Močan potres v Albaniji

Tirana, 22. novembra. AA. V okolici Valone je bil močan potres, ki je povzročil veliko škodo in zahteval človeške žrtve. Krajevne oblasti so odredile obsežne podporne akcije.

Valona, 22. novembra. AA. Potres v južnozapadni Albaniji je zahteval 30 človeških žrtve.

Lokomotiva skočila s tira

Budimpešta, 22. novembra. d. Na železniški progi Budimpešta — Beograd je danes opoldne na postaji Kis Szallas iz dosedaj neznanega vzroka skočila s tira lokomotiva in prvih šest vagonov tovornega vlaka. Kurjač je bil ubit. Promet se vrši s prestopanjem.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 22. novembra. d. Večerna vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: V splošnem malo spremembe, tuintam nekaj padavin, v prednjih alpskih deželah od časa do časa močnejši zapadni vetrovi.

Razsodba proti Bassanesiju

Bern, 22. novembra. AA. Poročajo iz Lugana: Pri procesu proti Italijanu Bassanesiju, ki je metal letake na Milan, je sodišče ugotovilo, da je obtoženec kriv, ker je prekršil švicarske predpise o zračnem pravu, in ga je obsodilo na 4 mesece zapore, pri čemer se mu večje preiskovalni zapor, in na denarno kazen 200 švicarskih frankov ter povračilo ene tretjine sodnih stroškov, med tem ko jih dve tretjini prevzame nase Švica. Letalo Bassanesija je zaplenjeno po oblastvih. Sodišče ni Bassanesija izgnalo, ker ta kazen ne obstoji po švicarskem zakonu o zračnem pravu.

Konservativci stavijo dva predloga o nezaupnici MacDonalda

London, 22. novembra. AA. Angleška konservativna stranka je vložila v spodnji zbornici predlog o nezaupnici MacDonaldovi vladi. Predlog utemeljuje stranka s tem, da MacDonaldova vlada ni pripravila poravnih predlogov za pospeševanje medimperijalne trgovine in da vlada ni hotela sprejeti zadevnih predlogov posameznih domijonov.

Vrhu tega bodo konservativci vložili še en predlog o nezaupnici vladi, tega pa zato, ker namerava vlada ukiniti carino, ki štiti angleško barvno industrijo.

Italija proda užigalični monopol

Pariz, 22. novembra. n. »L'Oeuwre« doznava, da se je Italija po neuspelem poskusu dobiti posojilo v Ameriki ali v Franciji, obrnila na Ivana Kreugerja in mu ponudila užigalični monopol za večje posojilo. Švedski užigali ni truje se obrnil na švedsko vlado za informacije, kakšno vrednost bi imela fašistovska posojila, če bi Mussolini umrl. Švedski diplomatje so zaprosili informacije tako v Rimu, kot pri uglednih emigrantih antifašistih v inozemstvu, zlasti v Parizu.

Preureditev italijanskega letalstva

Rim, 22. novembra. AA. Po zakonskem načrtu o ureditvi letalstva, ki ga je vložil minister za letalstvo Baldo v parlamentu, bo italijansko ozemlje v letalskem pogledu razdeljeno v štiri pasove in z dvema posebnima poveljstvom za Sicilijo in Sardinijo.

Gömbös kaznuje habsburgujuške oficirje

Budimpešta, 22. novembra. n. Veliko senzacijo je zbudila odredba Gömbösa o premostitvi treh habsburških častnikov iz Keckemetu v manjše garnizije. Častniki so predvčerajšnjim zapovedali eigenom, naj svirajo bivšo avstrijsko cesarsko himno.

Spomenica gospodarskih organizacij v Trbovljah na bansko upravo, ki vsebuje opis težkega položaja pridobitnih krogov v premogovnih revirjih

K včeršnjemu poročilu o zborovanju gospodarjev v Trbovljah objavljamo spomenico, v kateri zborovalci prosijo bansko upravo, naj nemudoma skliče anketo, ki naj bi se pred sestavo obč. proračuna za leto 1931. imela nalogo:

1. napraviti delovni program za občino Trbovlje za daljšo dobo let, kateri naj bo v skladu z obč. financami, tako da se davkoplačevalci preveč ne obremenijo z dokladi.

2. Uvidevamo potrebo po gradbi šolskih poslopij v Trbovljah in Hrastniku. Odločno pa se odsvetuje razkošje in nepotrebno investiranje, kar ni neobhodno potrebno.

3. Ker imajo krajevni šolski odbori fonde naložene po minimalnih obrestih, medtem ko mora občina plačevati maksimalne obresti, naj se ti fondi upoštevajo pri izdelavi občinskega delovnega programa, ravnotako naj se upošteva fond za zgradbo vodovoda v Hrastniku.

4. Revidirajo naj se vsi dosedanja odloki in sklepi ter razveljavijo vsi zgotovljeni načrti, ki niso v skladu z delovnim in finančnim načrtom.

5. Realizira naj se obveznica (reverz), ki obstoja med Trboveljsko premogovno družbo in občino glede zgradbe in vzdrževanja šolskega poslopija Trbovlje-Vode. Kr. banska uprava nasvetuje občini in TPD, naj se med seboj zedinita glede financiranja omenjenih zgradb, naka naj se predloži kr. banski upravi finančni načrt za dovršitev in odobritev istih. Tak načrt je že zamišljen in o katerem je TPD že obveščena.

6. Kraljevska banska uprava naj zaukaže, da se zdravstveno okrožje združenih občin za srez Laški takoj razpusti, ker nima pravnega obstoja. Na občino Trbovlje odpadajoči znesek na pobranih dokladah 25% na vse direktne davke, kar znaša 852.575 Din, naj kraljevska banska

uprava nakaže preko finančne direkcije davčni upravi v Laškem, da slednja pobrane doklade izroči občini Trbovlje, kateri znesek naj se porabi pri izdelavi skupnega finančnega programa za zgradbo vodovoda v Hrastniku.

7. V občinskem proračunu za leto 1930. je vnešena postavka 540.000 Din, namenjena za odplačilo in obresti najetega posojila 5.000.000 dinarjev za zgradbo šolskega poslopija v Hrastniku. Ker pa to posojilo ni bilo realizirano, naj se izroči ta denar občini Trbovlje v varstvo, kateri naj se upošteva pri izdelavi predlaganega delovnega in finančnega programa za gradbo obeh šolskih poslopij na Vodah in v Hrastniku. Nikakor ne gre, da se denar na tak lahko-miseln način zapravlja, medtem ko davkoplačevalci ječijo pod pezo prekomernih doklad.

8. Občini Trbovlje naj se zaukaže, da pri bavi do sklicanja ankete izveček občinskih dolgov in proračun rednih letnih občinskih izdatkov.

9. Odlok kr. banske uprave, s katerim je ukazano, da mora občina odkupiti most čez Savo od dedičev pokojnega Kirschlagerja, naj se sistira.

10. Kraljevska banska uprava naj izposluje pri generalni direkciji davkov v Beogradu, da ista zaukaže davčni upravi v Laškem, da slednja upošteva pri odmerjanju pridobitnega davka za leto 1931., da se vsled krize, nastale in dokazane izgube, ki so jih utrpeli obrtniki in trgovci radi prodaje blaga na kredit rudniškim delavcem, katerega ne bodo dobili nikoli plačnega, upoštevajo.

11. Prodajanje blaga po hišah po krošnjarijih in tujih potnikih naj kraljevska banska uprava preprovo vsaj za čas trajajoče krize. — Spomenica je bila soglasno sprejeta.

Zakon o zobozdravnikih in zobotehnikih

(Nadaljevanje in konec.)

§ 18.

Pravico dentistične prakse v mejah § 17. tega zakona obdrže in določa naziv dentisti-tehnik: 1. zobni tehniki, ki so do 1. oktobra 1930. pridobili na podlagi prejšnjih zakonov posebno zobnotehnično koncesijo. 2. Zobni tehniki, ki so pred uveljavo tega zakona vršili prakso 15 let, bodisi kot pomočniki ali pa se samostojno bavili z zobnim tehničarstvom in od takrat najmanj 10 let vršili delo v ustih, bodisi samostojno, ali v ordinacijah zobnih zdravnikov ali dentistov, ali v ordinacijah zobnih zdravniških ustanov. 3. Zobni tehniki, ki so se po uveljavitvi tega zakona 10 let bavili z zobno tehniko, bodisi samostojno, bodisi z delom v ordinaciji zobnih zdravnikov ali dentistov ali zobnih zdravniških ustanovah, od tega roka pa najmanj 5 let opravljali delo v ustih, in ki so v roku enega leta po uveljavitvi tega zakona napravili dentistični izpit. Po tem roku morejo položiti izpit samo enkrat v roku nadaljnjih pet mesecev. Med tem časom ne smejo vršiti samostojne dentistične prakse.

§ 19.

Izpit po predpisih §§ 17. in 18. tega zakona se bodo vršili pred stalno komisijo, ki jo določi minister za socialno politiko in narodno zdravje, in po programu, ki ga predpiše minister za socialno politiko in narodno zdravje. Trajanje dela po predpisih § 18. tega zakona se dokaže na podlagi svedoče stanovske organizacije in upravnega oblastva glede datuma izdane koncesije.

§ 20.

Vsi ostali v § 18. tega zakona neomejeni zobni tehniki in zobnotehnični pomočniki, učenci in učenke zobnih tehnikov, ki jih uveljavitev tega zakona dobi pri zobnem tehničnem delu, lahko dobe odnosno si pridobe pravico samostojnosti z delom pri zobnih specialistih, zobnih zdravnikih in dentističnih tehnikih, pravico do samostojnega tehničnega dela po dovršitvi 10 let strokovnega dela. Take delavnice morajo imeti imeti zobno-tehnične delavnice. Ne smejo imeti bolnikov, tudi ne svoje čakalnice, zobozdravniškega stola in ostalih priprav, ki so po-

trebne za kakršnokoli delo v ustih. Naročila smejo sprejemati samo od oseb, ki so po tem zakonu upravičene za vodstvo knjig o sprejemanju in izvrševanju in izdelanem delu s tehničnimi oznakami imena naročila.

§ 21.

Zobni tehniki iz § 18. tega zakona morejo svoj poklic kot zobni tehniki vršiti do uveljavitve tega zakona. Zobni tehniki, ki bi si pravico do dentistične prakse pridobili šele po storjenem dentističnem izpitu po predpisih § 18. tega zakona, lahko dobe mestno pravo za prakso samo v onih mestih, kjer ni zdravnikov-specialistov za bolezn v ustih in zobeh in zobnih zdravnikov. Isto velja tudi za vse ostale v § 18. omenjene osebe, ki hočejo izpreminiti kraj dela, v katerih jih je dohitela uveljavitev tega zakona.

§ 22.

Glede privatne ordinacije veljajo za zobne zdravnike in dentiste-tehnik analogni predpisi § 3. tega zakona. Glede pomočniškega oseba veljajo za zobne zdravnike predpisi za zdravniške-specialiste.

Dentistom in dentističnim tehnikom je dovoljeno zaposlevati v njihovih ordinacijah samo dentiste in dentistične tehnike s krajevnno pravico prakse. Za zobne zdravnike, dentiste in dentistične tehnike veljajo glede vršitve zobnih tehničnih del in glede zaposlitve tehničnega oseba predpisi § 9. tega zakona. Strokovno delo, izpopolnitev in izučitev zobnih tehnikov po predpisih § 10. tega zakona je treba prebiti pri zobnih zdravnikih, dentistih, dentističnih tehnikih in v samostojnih dentističnih delavnicah.

§ 23.

Če so dentisti in zobni tehniki tuji državljani, a jugoslovanske narodnosti, imajo iste pravice po tem zakonu kakor jugoslovanski državljani, dokler ne bodo sprejeti v jugoslovansko državljanstvo.

§ 24.

Za dejanja, ki prekršijo predpise §§ 3., 4., 9., 18., 20., 21. in 22. tega zakona, v kolikor se ne kaznujejo z odredbami kazenskega zakonika, se specialisti za bolezn v ustih in zob, zobni zdravniki, dentisti zobne kirurgije, zobni medicinci in zobni kirurgi, dentisti, dentistični tehniki in zobni tehniki kaznujejo z denarno globlo do 3000 Din. V primeru nove prekršitve se kaznujejo z denarno kaznijo enega do 6000

172

Manufaktura

Rebord
Ljubljana, Aleksandrova c. 8

Din in zaporom od 1 do 30 dni, v primeru drugih novih prekršitev pa z denarno kaznijo 3 do 10 tisoč Din in prepovedjo vršitve samostojnega dela. Pri prekršitvi predpisov §§ 3., 20., 21. in 22. se lahko vzamejo vse priprave, instrumenti potrebni za vršitev zobnega zdravništva, v kolikor so last kaznovane osebe. Kazni, predvidene v tem zakonu, izrečejo zobnim zdravnikom, članom zdravniških zbornic, pristojne zdravniške zbornice, drugim osebam pa prvostopna oblast občinske uprave. Denarne kazni se vlagajo v sanitetni fond pri Državni hipotekarni banki. Denarne kazni, ki se na noben način ne morejo izterjati, se izpremene v zaporno kazen po predpisih, ki veljajo za prestopke pred oblastvi občinske uprave.

Sklepne odredbe.

§ 25.

Od dne uveljavitve tega zakona so v roku dveh mesecev dolžne vse koncesijonirane samostojne zobne tehnične delavnice prijaviti se pristojnim upravnim oblastvom s podatki in dokazili svojega dela in dokazi, kdaj so začeli zobnotehnično prakso. Te podatke bo poslala banska uprava ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje. Kdor se v določenem času brez opravičbe ne prijavi in ne prinese dokazil, izgubi pravico, da bi to storil naknadno.

§ 26.

Podrobne odredbe in izvrševanje tega zakona se bo predpisalo s pravilnikom ministra za socialno politiko in narodno zdravje v soglasju z ministrom notranjih zadev in ministrom trgovine in industrije.

§ 27.

Tisti dan, ko dobi veljavo ta zakon, izgube veljavo vse prejšnje odredbe, sklepi in zakoni o zdravniških specialistih za ustne in zobne bolezni, zobnih zdravnikih, dentistih in zobnih tehnikih na vsem teritoriju kraljevine Jugoslavije, ki so v protislovju z odredbami tega zakona.

§ 28.

Ta zakon stopi v veljavo, ko ga kralj podpiše, in dobi obvezno moč, kadar bo razglašen v »Službenih novinah«.

Pravico do vojaškega roka v vojski

Beograd, 22. novembra. AA. Glavni prosvetni savez v ministrstvu prosvete je določil, da imajo na podlagi člena 49. odstavka A, točka 1 zakona o ustroju vojske in mornarice pravico do dijaškega roka:

A.) Diplomirani studenti univerz naših in tujih in visoke ekonomske šole v Zagrebu;

B.) vsi učenci, ki so absolvirali redni studij z višjim tečajnim izpitom ali sklepnim izpitom na teh šolah;

umetniška akademija v Zagrebu, srednja glasbena akademija v Zagrebu, visoka glasbena akademija v Zagrebu, srednja šola za konservatorij v Ljubljani, učiteljski oddelek glasbene šole v Beogradu, učiteljski oddelek glasbene šole »Stanković« v Beogradu, višji akademski tečaj umetnosti v Beogradu, učiteljski oddelek umetniške šole v Beogradu;

vse gimnazije v kraljevini Jugoslaviji; vse realne gimnazije v kraljevini Jugoslaviji; vse realke v kraljevini Jugoslaviji;

vsa učiteljska v kraljevini Jugoslaviji; vse bogoslovije v kraljevini Jugoslaviji; pravoslavne bogoslovije v Bitolju, Prizrenu, Sarajevu, Sremskih Karlovcih in na Cetinju;

katoliška bogoslovja v Djakovu, frančiškansko-katoliška bogoslovja v Dubrovniku in v Makarski, Mariboru, Mostarju in Sarajevu; centralna katoliška bogoslovja v Splitu, frančiškanska bogoslovja v Sarajevu, dalje krimski kadetski korpus v Beli Cerkvici; rusko-srbska gimnazija v Beogradu;

franciškanska gimnazija v Banji Luki in v Jajcu, zasebna nadškofijska gimnazija v Beogradu, zasebna novobečejska gimnazija v Novem Bečevu, zasebna gimnazija v Otoku, velika medresa kralja Aleksandra I. v Skoplju, šerijska gimnazija (šerijska sodna šola) v Sarajevu;

šola ruskega kadetnega korpusa v Sarajevu; šola donskega kadetnega korpusa v Grozdu; zasebna škofijska gimnazija v Št. Vidu nad Ljubljano;

franciškanska gimnazija v Sinju, v Travniku, na Širokem Bregu;

državna strokovna obrtniška šola v Livnu, v Tuzli, na Sušaku, v Osijeku in Korčuli;

državna trgovska šola v Vinkovcih, Pančevu, Osijeku, Splitu, Kotoru, Tuzli, Celju, Ljubljani in Mariboru;

vojaško-obrtniška šola v Kragujevcu; državna trgovska akademija v Nišu, v Zemunu, Pančevu, Beogradu, Velikom Bečkereku, Novem Sadu, Osijeku, Zagrebu, Sušaku, Ljubljani, Mariboru, Splitu, Dubrovniku, Sarajevu, Brčkom, Skoplju, Virovitici in Podgorici;

državna pomorska akademija v Bakru, Dubrovniku in Kotoru;

državna srednje-tehnična šola v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Splitu in Novem Sadu;

državna strojna šola pri pomorski akademiji v Bakru;

državna srednja poljedelska šola v Valjevu, Bukovem in Križevcih;

državna poštno-brzajna šola v Beogradu (ki je obstojala do 17. julija 1926.), in državna prometna železniška šola v Beogradu.

C.) Pravico na odložitve dijaškega roka imajo studenti odnosno učenci vseh gori naštetih

Nimate denarja? Mi Vam kreditiramo!

Vi potrebujete
blago za suknjo, obleko, perilo l. t. d.
Zato nas poselite
ali pa zatevajte našega potnika.
Najpovoljniji pogoji odplačevanja!

šol, če so pri rekrutiranju v vojsko redni dijaki šol.
To interpretacijo je sprejel minister za prosveto.

Podružnica »Bate« v Ljubljani preurejena z ameri- sko hitrostjo

Podružnico »Bate« v Ljubljani so preuredili v 4 dneh z naravnost ameriškano hitrostjo. Preurejena je notranjost in zunanost lokala. Notranjost je urejena povsem z opremo po ameriškem sistemu, tako da je ta lokal med najboljšimi urejenimi in najmodernejšimi čevljar-skimi trgovinami v Ljubljani. Vredno si je ogledati izložbe »Bate« v Ljubljani.

Cerknica

Spet zajel. Ni dolgo, kar smo poročali, da je bilo nekemu ukradeno večje število zajcev, a se je zopet primeril tak slučaj. Posestnikovemu sinu J. M. je preteklo nedo nekdo odnesel iz hleva pet starih zajcev. Dosedaj ni še nobenega sledu za tem zadrževanjem.

Sokolska mladina priredi danes prvo svojo predstavo, in sicer igrajo igrice »Dve Marički«. Dolžnost vsakega zavednega Cerkničana je, da vidi, kaj so se naučili naši malčki v Sokolskem društvu.

Litija

Sklep prednjačke šole. Danes v nedeljo 23. novembra t. l. bo ob 8. uri zvečer v sokolskem domu sklep prednjačke šole v Litiji.

Znižanje cen mesa. Mesarska zadruga javlja za litijski sodni okraj, da bodo odslej prodajali mesarji zaradi znižanja cen goveje živine, boljše vrste meso po 18 Din za kg. Ta pocenitev mesa bo vsem, posebno pa še delavskemu sloju prav dobrodošla.

Ribnica

Poslovilni večer učitelja g. Alfonza Završnika. Povodom premeščenja učitelja g. Alfonza Završnika in njegove žene je ribniški Sokol priredil svojemu članu poslovilni večer, katerega so se udeležila vsa društva in korporacije. V petek zvečer so se zbrali pri Cenetu in napolnili dvorano do zadnjega kota. G. Završnik je bil za časa svoje dolgotrajne službe v Ribnici zelo priljubljen. Bil je najagilnejši delavec pri Sokolu in bil tudi član pri drugih društvih, ki so vsa pod njegovim vodstvom dobro uspevala. V imenu Sokola se je poslovil br. Ančik, nato so govorili tudi drugi predstavniki, ki so vsi enoglasno hvalili njegovo delo in mu želeli na novem mestu najboljši uspehe. Mladina mu je poklonila cvetje, društva pa so mu postavila spomenico in obilo venec.

Fantovski pretep na Velikih poljanah. V nedeljo so pili Poljanci pri Martinkovih »Tolar«. Ob desetih zvečer pa sta se sporekla štiridesetletni Pirnat Anton in osemnajstletni Levstik France, oba iz Velikih poljan. Po kratkem prekanju je izlekel Pirnat nož in zadal Levstiku več sunkov v levo roko. Levstik je moral iskati zdravniško pomoč, Pirnata pa je prišlo orožništvo.

Bled

Kino Bled. Kino Bled bo predvajal danes v nedeljo filmsko dramo Harry Piela »Človek proti človeku«. K predstavam bo vozil avtobus iz Gorij. Podjetni lastnik g. Izlaker je napravil poleg dvorane lep buffet, kjer nudi posetnikom kina tudi okrepila.

Specerijska trgovina M. Pangere se je že pred dalj časom preselila iz Sokolskega doma v hišo g. Pretnarja — »Čukelnac« v Zagorice.

Vodovod so napeljali. V hišo g. Matevža Gogala so napeljali te dni vodovod. G. Gogala, ki ima menda največje mizarsko podjetje na Bledu, je bil do sedaj brez vodovoda.

Nova centrifugalna sesalica. Gradbena tvrdka Slavec si je nabavila novo centrifugalno sesalico, ki jo uporablja za črpanje vode pri novo nastalih vrelcih. Vsako minuto dvigne 520 l vode. Za mešanje betona uporablja kar dva stroja.

Gledališče

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.
Nedelja, 23. novembra: Ob 15. uri »Utopljenec«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven. — Ob 20. uri »Serija A-000.001«. Izven.
Ponedeljek, 24. novembra: »Sen kresne noči«.

Red A.
Torek, 25. novembra: Zaprt.
Sreda, 26. novembra: Serija A-000.001. Red D.

Opera.

Začetek ob 20. uri zvečer.
Nedelja, 23. nov.: Ob 15. uri: »Gorenjski slavček«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven. — Ob 20. uri: »La Mascotte«. Opera. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 24. novembra: Zaprt.
Torek, 25. novembra: »Moč usode«. Red B.
Sreda, 26. novembra: Zaprt.
Četrtek, 27. novembra: »Tosca«. Gostuje slavni baritonist Baklanov. Izven.

LJUDSKI ODER

Nedelja, 23. novembra: Ob pol 8. uri: »Ugrabljene Sabinke«, veseliga v 4 dejanjih. Ob dvajsetletnici g. Janka Novaka.

Reprezen tanca radio-tovarne „INGELEN“ Ljubljana
Telefon 3198 — Poštni predal 281 — Brzjavke Gleichrichter, Ljubljana

INGELEN

583

U3 U6

TRIELEKTRONSKI APARAT

s priključkom na izmenični tok obsega valovne dolžine 20—200 m
Največja selektivnost pri zelo glasnem sprejemanju

SESTCEVNI SUPERHETERODYNSKI

aparatus s priključkom na izmenični tok. Sprejem valov od 12—2000 m brez izmenjave tuljav
Največja selektivnost, elegantna vnanost, dveletna garancija

AMERIKA - AVSTRALIJA - EVROPA
NA KRATKIH, NORMALNIH IN DOLGIH VALOVIH
V ZVOČNIKU

Zahtevajte specialne brošure — Pustite si aparat predvajati pri Vašem trgovcu!

Kamniške novice

Izsiljevalec v Podgorju - Kolavdacija mestnega kopališča - Koncert salonskega orkestra in naša publika

Gostilničar g. Brölich v Podgorju pri Kamniku je prejel pred dnevi pismo, v katerem ga neki neznanec poziva, naj do določene ure položi pod znamenje ob cesti med Podgorjem in Mengešem 2000 Din. Če tega ne stori, mu bo zažgal hišo, ako pa komu kaj pove o tem pismu, mu bo iztaknil oči. G. Brölich je seveda stvar takoj naznanil orožnikom, ob določenem času pa je položil pod kamen ob znamenju prazno kuverto. Pozneje so ugotovili, da je kuverta izginila, predznaka izsiljevalca pa niso mogli ugotoviti. Izgleda, da si je tudi premislil izvršiti svojo grožnjo.

V torek ob 2. uri popoldne se je sestala na mestnem kopališču komisija, da prevzame od graditelja g. Komarja izvršena dela. Pri kolavdaciji pa ni prišlo do sporazuma. Podjetnik je zahteval, da se mu poleg proračunske vsote 117.000 Din izplača 27.000 Din za dela, ki v proračunu niso bila predvidena, poleg tega pa še 7000 Din za obdelavo lesa za ograjo. Mestna občina, katero so zastopali vsi občinski odborniki z g. županom na čelu, pa nato ni pristala, trdeč, da si je podjetnik izvršena nepredvidena dela predragó zaračunal in mu je ponujala za vsa ta dela 140.000 Din. Podjetnik s tem ni bil zadovoljen in ako pri ponovnem pogajanju ne pride med podjetnikom in mestno občino do sporazuma, se bo seveda spor moral končati pred sodiščem.

V soboto je priredil agilni kamniški salonski orkester pod vodstvom dirigenta gospoda Cirila Vremšaka v dvorani Narodne čitalnice koncert. Vseh 7 točk, zlasti pa težko Auberjevo uverturo, je izvajal v resnici dovršeno in dokazal v polni meri svojo umetniško zmožnost in višek poštrevnosti. Maloštevilo občinstvo je po vsakem komadu z dolgotrajnim ploskanjem izkazalo svoje zadovoljstvo in zahvalo dirigentu in celokupnemu orkestru. — Ob tej priliki se nam zdi potrebno izpregovoriti nekaj besed o naši publiki, ki za glasbene prireditve in igre resnejše vsebine včasih ne pokaže nobenega zanimanja ali pa jih celo popolnoma prezre. Najbolje situirani krogi kažejo za našo Talijo najmanj zanimanja in širša publika ne poseja niti onih predstav, ki bi morale naravnost vžgati. Naša društva se morajo boriti z velikimi finančnimi težkočami, ker vsaka prireditev konča z malenkostnim prebitkom ali pa z deficitom, medtem ko vemo, da je vsak cirkus ali vrtljak odšel iz Kamnika z velikim dobičkom. Edino vzporeditev »Švejk« je pred dvema leti napolnila trikrat čitalniško dvorano, kar pa je dovolj slabo izpričevalo za našo gledališko publiko, ako se vse njene zahteve in potrebe nehalo že pri »Švejk«. Pred vojno so bili koncerti salonskega orkestra vedno senzacija za Kamnik, zadnjič je po posetilo komaj 60 ljudi. Takšni smo Kamničani: zabave in prireditve na vseh koncih in krajih, mi pa sedimo doma in zabavljamo na — dolgčas. — Iz.

Zopet težka nesreča na Bledu

Nepredvidnost delavcev je vzrok številnih nesreč na Bledu

Bled, 21. novembra.

Na Bledu je stavbeno gibanje v največjem razmahu, saj se zida in gradi v tolikšnem obsegu, kot menda nikjer drugje.

Včeraj 20. t. m. se je pri gradnji Grand hotela Toplice zgodila zopet nesreča, ki je zahtevala pri nekem delavcu precejšnjo notranjo telesno poškodbo. Delavec so postavljali lesene stebre k pritličju. Ker je neki mlajši izmed njih stopil nepravilno na plato, je izgubil ravnotežje ter padel skoro 5 m v globočino na tla. Takoj so pritekli tovariši, hoteč mu nuditi prvo pomoč. Poklicali so domačega okrožnega zdravnika, ki je preiskal ponesrečenca ter odredil vse potrebno, da so ga odpeljali za enkrat domov, kjer leži v domači zdravniški negi.

Pismo iz Zagorja

Obširne priprave Sokola za proslavo 1. decembra — Javni shod in drugo

Zagorje, 21. novembra.

Letos je prvič, da praznuje in slavi 1. decembra SKJ, zato bo naše sokolsko društvo skušalo kljub pomembni dan posebno slovesno proslaviti. Program je sestavljen za nedeljo 30. t. m. in za ponedeljek. Dramatični odsek že pridno vadi dramsko sliko iz svetovne vojne v treh delih, ki jo je spisal Hinko Nučič. V nedeljo, ko je prvi dan proslave, bodo igrali to simbolično dramo, katera je po svoji vsebini silno primerena za take prilike. V njej je jasno predočeno tih, prikrit boj, združen s trpljenjem slovenskih omladincev, ko so se borili za boljše bodočnost svojega naroda. V ponedeljek 1. decembra pa bo telovadna akademija, ki bo pokazala uspehe plemesnega dela in veštanja. Vsi nastopajoči oddelki so že sedaj dobro pripravljeni in bo akademija nudila gotovo užitek. Na Izlakah pa bodo naredili proslavo v nedeljo popoldne, na kateri bo zagorski Sokol tudi aktivno sodeloval.

Za danes popoldne ob 3. uri je sklicala Splošna gospodarska zadruga »Delavski dom« v gostilni Brvar v Toplicah javni shod z namenom, da se ustanovi združna mesarija. Na shodu bodo referirali g. Jurij Arh, Franc Šober in Melhijor Čobal. Poročali bodo o pomenu in namenu združne mesarije. Shod je velike važnosti.

sti za našo dolino, zato je se udeležimo tega zborovanja polnoštevilo.

Popoldne ob pol 2. uri se pomeri SK Zagorje s SK Amaterjem iz Trbovelj, ki je najboljši nogometni klub v Zasavju. Domačini so si vsakekor izbrali močnega in nevarnega tekmeča.

Lepo vreme se nam je izneverilo in sedaj vzdihujemo za lepimi solničnimi dnevi. Skijači si že želijo snega, da bi pohitili na Sv. Planino in se tam navžili zimskega veselja. Sicer pa jim najbrž ne bo treba dolgo čakati. — Č.

Dva požara

Prvi podtaknjen, drugega je povzročil 3-letni otrok.

Šmartno ob Paki, 21. nov.

Požar, ki je dne 10. t. m. upelil posestnika Strahovniku p. d. Bezovčniku gospodarsko poslopje in listnjak posestnika Ježovnik p. d. Skorca, še ni popolnoma pojasnjen. Pač pa so se dognale sledeče podrobnosti:

Na vinski trgatvi, ki jo je priredilo v Letanjevi gostilni domače pevsko društvo, sta bila tudi posestnik Strahovnik in neki Peter Napotnik. Napotnik se je pred kakima dvema letoma vrnil iz Amerike in je že med tem časom imel opraviti s paragrafi. Vsled tega med domačimi ni posebno priljubljen. Na veselici je sitaril okrog Strahovnika, dokler ga ni ta zavrnil, češ, da z njim sploh ne govori, nakar je Napotnik izjavil, da bi še po preteku ene ure rad govoril z njim, a ne bo mogel. Napotnik je odšel in res je po eni uri zapel rdeči petelin na strehi Strahovnikovega gospodarskega poslopja in malo za tem tudi v omenjenem listnjaku, ki je bil svoj čas Strahovnikova last. Orožniki so Napotnika aretirali, vendar zanika vsako krivdo. Osumljenca so te dni prepeljali k okrožnemu sodišču v Celje.

Danes je kmalu po poldnevu začelo pri farni cerkvi biti plat zvona. V Rečici je gorelo gospodarsko poslopje Franca Zeleznika p. d. Mlinarja. Zažgal je njegov triletni sinček. Nekje je staknil vžgalice in zakuril fižolovino pri gospodarskem poslopju. V hipu je bilo vse v plamen. Nesreča bi bila lahko katastrofalna, če bi gorelo malo prej, ko je divjal nad veter. Zgoraj bi lahko vsa vas. Na licu mesta so prihitele požarne brambe iz Šmartna, Letuša in Paške vasi. Pri tej priliki se je posebno izkazala motorna brezgalna društva iz Paške vasi, ki je pri tej priliki doživela svoj ognjeni krst in je delovala brezhibno. Posestnik ne bo utrpel posebne škode, ker je še pred nedavnim dal zvišati varovalnost za primerno vsoto. Zeleti bi bilo, da si tudi domače društvo nabavi motoriko, kar bi gotovo ne našlo na nepremostljive zapreke. Za vse starše pa bi ta požar moral biti nauk, kako naj vestno pazijo na svojo deco, ki radi neprevdarnosti lahko povzročijo težke nesreče.

Z nožem prerezal vrat svojemu dekletu

Ljubljana, 22. novembra.

V ljubljansko bolnico so danes dopoldne pripeljali 35-letno hčerko posestnika Ivana K. z Brda, občina Ihan pri Kamniku. Imela je na treh krajih prerezan vrat z nožem. En urez bi bil skoro smrtonosen, ker je bil prizadejan za las poleg glavne žile odvodnice. Njeno stanje je bilo sprva zelo opasno. Zdravnik dr. Pompe je takoj odredil vse potrebno, da so ohranili težko ranjeno dekle pri življenju.

Kakor nam poročajo, je posestnik iz Gorčice pri Ihanu Janez Hribar imel z njo ljubavno razmerje ter jo je snoči povabil na sestanek. Ko mu je povedala vse posledice ljubavnega razmerja z njim, je posestnik Janez Hribar potegnil nož ter jo je trikrat vrezal v vrat. Janez Hribar se je danes dopoldne sam prijavil ljubljanski policiji ter natanko povedal, kako je izvršil zločin. Janeza Hribarja so popoldne izročili deželnemu sodišču.

Oster spopad med orožniki in lanti

Vinjeni fantje so napadli orožnike s kamenjem

Cerknica, 20. novembra.

V soboto je bil v Grahovem pri Cerknici obilni semenj in tako je bilo tukaj precej živo po vseh gostilnah. Kakor po vseh semnjih, je bila tudi tukaj ojačena orožniška patrulja. Ko je semenj minil in so se ljudje razšli, je odšlo nekaj orožnikov v neko gostilno.

To priliko je izrabilo večje število fantov, ki so bili nekoliko vinjeni. Postavili so se pred gostilno, kjer so se nahajali orožniki in začeli so jih hrupno izzivati ter klicati na »auf bikse! Orožniki so ostali nekaj časa mirni, a ker ni bilo konca izzivanja, so odšli.

Komaj so pa prestopili prag gostilne, se je vsula nanje toča kamenja. V nekaj minutah so zmetali fantje na orožnike skoro ves kup kamenja, ki je bilo napravljeno za zasipanje ceste. Ker se fantje niso ozirali na opomine orožnikov, so bili slednji primorani uporabljati orožje. Po nekaj streljih v zrak so se vsi fantje razbežali na razne strani.

A tudi sedaj fantom še ni bilo zadosti. Divjali so naprej in so se slednjič spravili na orožniško stano. Začeli so razbijati po vratih, nekateri so celo vdrli v orožniške prostore in tu nadaljevali s svojo besnostjo.

Od vseh strani je pa še vedno letelo na orožnike ostro kamenje in seveda tudi ostre besede. Tako so bili vsi orožniki v nemali nevarnosti, a braniti se niso mogli, ker je bilo zelo temno in niso mogli drugam streljati kot v zrak. Čez nekaj časa je vendar to ostro bombardiranje prenehalo in so se tudi fantje nekoliko pomirili in razbežali.

Iz vsega tega je pa po nesrečnem naključju precej skupil neki voznik. Ta voznik je se

namreč ravno slučajno pojavil med orožniki in ti so ga aretirali. Voznik se je nekaj časa upiral, a potem je odšel k svojemu vozu. Tu je nič hudega misleč vzel z voza velik capin. Orožniki so mislili, da jih hoče napasti in so takoj navallili na njega. Pravi, da so ga tako zdelali, da je moral iskati zdravniško pomoč.

Kakor slišimo, bo prišlo vsled tega dogodka baje v najkrajšem času do strogega čiščenja. Tudi fantje ne bodo ostali brez nič.

Poskušen roparski napad v Svečini

Maribor, 22. novembra.

Pred dnevi so neznanci v obmejni Svečini hoteli izvršiti roparski napad na hišo posestnika Krena. Prišli so ob mraku v viničarijo, kjer so se pri viničarki informirali, čigavo je posestvo. Od tu so navidezno odšli, v resnici pa se v temi skrili v sadovnjaku, od koder so prežali na plen. Ko se je čez nekaj časa posestnik Kren odpravil v klet, so planili za njim in ga hoteli napasti. Toda posrečilo se mu je, da je še pravočasno zaprl vrata, toda napadalcu so jih vlomili in se zapodili za njim na podstrežje, kjer pa vrat, ki jih je zaloputnil za sabo, niso mogli odpreti. Kren je medtem začel klicati na pomoč in prišli so možiki iz sosednjih hiš, ki so s strelji iz pušk prepodli napadalec. Orožništvo je takoj začelo zasledovati neznance, ujeti jih pa ni moglo, ker so, kakor vse kaže, prišli z druge strani meje in tja po napadu spet izginili.

Dva neznanca napadla in izropala trgovca

Podrla sta ga z motorja, mu vzela 4000 Din in iginjila

Vrhnika, 22. novembra.

V sinočnih urah se je z bliskovito naglico raznesla po trgu vest, da sta dva neznanca napadla in izropala vrhniškega trgovca g. Jož. Groma. Trgovca ima poleg trgovine na Vrhniki tudi podružnico v Logatcu, kjer po navadi prebiva čez dan. Večkrat v tednu pa se pelje z motociklom na Vrhniko in to ponavadi zvečer.

Kakor pripovedujejo, mu je že prejšnji večer bila nastavljena zapreka na koncu logaškega polja, ki pa jo je pri vožnji srečno opazil in se ji izognil. Kakor po navadi, se je peljal domov tudi v petek zvečer okrog sedme ure. Ker pa ima pot z Logatca na Vrhniko zelo strme in ostre ovinkke, je vozil bolj počasi. V Raskovcu pa skočila nenadoma iz teme dva neznanca nadenj, ga prevrnela iz motorja in mu zavijeta glavo, tako da ni ničesar videl. Izropata mu iz motorja razne zavoje in aktovke. V osupljenosti mu izropata iz žepa še denarnico, kjer je imel po lastnem zatrdilu okroglo 4000 Din denarja. Eden izmed zločinskih roparjev ga je celo sunil z nožem v levi bok, ki pa je srečno odbil ob škarnjah, ki jih je imel trgovca v levem žepu. Zatem sta oba roparska napadalec izginila v temo.

Trgovca se je komaj vese osupel rešil iz sukničja, ki ga je imel ovitega okrog glave. Na srečo mu motor ni bil pokvarjen in se je takoj odpeljal na vrhniško orožniško stanico naznaniti napad. Gosp. Zadnikar, orožniški narednik je takoj poslal orožnike na lice napada. Strbno je bila preiskana bližnja okolica, kjer je bil g. Grom napaden. Nedaleč od kraja zločina, v smeri proti Zaplani je bila dobljena aktovka in zavoji. Očividno sta se zadovoljila z veliko svoto denarja, ker bi jima delali zavoji napoto v begu.

Roparski napad sta izvršila le taka dva, ki sta dobro vedela za vse Gromove razmere in čas, kdaj se on ponavadi vrača domov. Napad je brez dvoma v stiku z različnimi brezposelnimi elementi, ki se potikajo brez dela okoli. Sklepal bi človek, da sta sigurno bila delavca ali kaj bližnjega blizu postaje v Logatcu, kjer ima g. Grom trgovino in sta tako vedela, kdaj se navadno vrača.

Begunje pri Cerknici

Vedovod. Letošnje poletje so popravili vodovod, ki je do sedaj dobro funkcioniral. Pred dobrim tednom pa je v sosednji vasi zmanjkalo vode, zopet so popuščale cevi. Na več mestih so morali odkopati in popraviti. Ker to večno popravljanje zelo mnogo stane, bi bilo najbolje, če bi se vse cevi odkopale in na novo pritrdile. Seveda bi potrebovali veliko denarja, ki ga pa v doglednem času ne bo mogoče dobiti. Občina ima že sedaj toliko izdatkov, da bo presneto težko zmogla vsa bremena. Nova cesta Begunje-Sv. Vid, petrazredna šola z učiteljskim, re-veži itd. . .

Gnojnične jame. Tudi naši kmetje si zboljšujejo svoje gospodarske naprave. Marsikje lahko že vidimo moderne hleve, svinjake, gnojnične jame . . . Tako je kr. banska uprava zopet ugodno rešila prošnje 15 kmetov za napravo modernih gnojničnih jam.

Nova šola. Otave in sosednje vasi v vidovski občini si grade novo šolo. Čez zimo bodo imeli pouk v Jakopičevi hiši, ki so jo kupili in za silo preuredili. Klopri in tablo bodo dobili za mal denar v cerkniški šoli. Na spomlad pa začnejo zidati novo dvorazredno šolo. Da je bilo to zelo potrebno, dovolj jasno priča petdeset otrok, ki so morali dostikrat celo zimo ostati doma brez pouka. — Otavi so na splošno zelo podjetni. Ustanovili so si gospodarsko zadrugo »Kmetijski dom«, dobili so šolo in mislijo še na duhovnika. Največ zaslug za vse to pa ima g. Koščak.

Sodna dražba. Dne 20. t. m. je bila na sodnji v Cerknici prodana hiša tukajšnjemu krojaču B. Dobil je zanjo precej lepo vsoto 75.000 Din. Poroči. Poročil se je Stražišar Fr. iz Koželjke z gđ. Švigelj iz Dobca. Čestitamo.

Trebnje

Imenovanje. Z odlokom ministrstva prosvete je imenovana za začasno učiteljico Bizjak Veronika iz Vel. Sevnice pri Trebnjem. Dodeljena je v Šulince srez Murska Sobota.

Osebnost. Brzojavno je bil premeščen po potrebi službe železniški uradnik g. Miklaj Nikolaj v Ljubljano.

Tehnični odbor našega sokolskega društva je imel svojo sejo dne 19. t. m. in je sprejel več sklepov glede proslave 1. decembra, katere bo predložil upravnemu odboru v odobritev.

Miklavževanje šolske mladine priredi vodstvo tukajšnje osnovne šole v Trebnjem v »Prosvetnem domu«, Sokol pa priredi še posebej svoji sokolski mladini »Miklavža« v telovadnici.

Kanalizacija odvodne ceste železniška postaja do državne ceste se izpeljuje te dni, kar je umestno, kajti odprti kanali so napravila na tujce kakor na domačine kar najslabši utis.

Otvoritev nove gostilne. Marija Šmit-Zurc je odprla gostilno v Trebnjem v svoji hiši. To je 11 gostilna v Trebnjem.

Kranj

Poroki. Danes se poročita na Brezjah kar dva kranjska para: trgovec Ivan Osvedkar z Marto Pikušev, hčerko tukajšnjega pekovskega mojstra; mesar Franc Liber pa s Franko Medjovo, hčerko najemnice hotela »Nova pošta«. Mladina paroma želimo obilo sreče.

Opozorilo vsem obiskovalcem sejmov. Se enkrat opozarjamo, da je prestavljen letošnji zadnji veliki, takozvani Miklavžev sejem za en dan. Torej se ne vrši v ponedeljek 1. decembra, ker je ta dan praznik ujedinitve, ampak naslednjega dne v torek 2. decembra.

Nedeljski nogomet. Danes popoldne ob 2. igri sportni odsek kranjskega Sokola s SK Jadranom iz Ljubljane. Odbor SOS opozarja pri tej priliki cenjeno publiko, naj se vede bolj sportno in naj vsaj sodniku ne ugovarja.

Proslava ujedinitve. Letošnji praznik ujedinitve bo proslavil kranjski Sokol nad vse slovesno. V soboto 29. novembra ob pol 9. se bo vršila v veliki dvorani Narodnega doma slavnostna akademija. Na programu so telovadne, pevske in godbene točke. Pri akademiji sodeluje orkester Narodne čitalnice. Po končanem programu pa bo družabni večer s plesom.

Vsem obrtnikom. Letos se bodo vršile vajeniške preizkušnje »Zadruge rokodelskih in sorodnih obrtov v Kranju« sredi meseca decembra. Opozarjamo zainteresirane, da se sprejemajo prijave za preizkušnje najkasneje do 10. decembra v združni pisarni, ki se nahaja v trgovini St. Rebolj.

Tržič

Odlikovana je bila z redom sv. Save 4. stopnje vrla predsednica Kola jugoslov. sester gospa Anka Polak. K visokemu odlikovanju in poštrevnosti vstrajnemu delu ji iskreno čestitamo, želeč ji še mnogo uspehov na njeni idealni poti.

Knjižnica Bralnega društva ima pod novim knjižničarjem g. Stalcem odprto ob sobotah od pol 6. do pol 8. ure zvečer.

Sokolski oder uprizori drevi v telovadnici krasno rusko dramo »Spavaj moja deklica«. Igrajo samo stari igralci, kakor Papovova, Ziblarjeva, Stopar, Šter in Engelsberger. Igra bo sigurno dobro naštudirana in zato vabimo vse prijatelje odra, da se je udeležijo. Pričetek točno ob 8. uri zvečer, konec ob 10. Po predstavi prijateljski večer vseh igralcev in orkestra.

Francosko predavanje s skioptičnimi slikami priredi Francoski krožek v kino dvorani ob pol 8. ure popoldne. Predava g. I. Vey. Vstop prost.

V proslavo 1. decembra priredi SKJ društvo Tržič telovadno akademijo na dan 30. novembra ob 5. uri popoldne. Spored je zelo pester. Priidite vsi, da si ogledate naš napredek in naš trud.

Kamnik

Vojvodinska pšenica. Lani je kamniški srez naročil večjo množino banaške semenske pšenice, katero je potem po želji oddajal kmetovalcem, da premenijo seme. Poizkus je jako dobro uspel in se vsi kmetovalci pohvalijo, da je bila žetev posejane banaške pšenice kvalitativno in kvantitativno boljša od domače. Kmetje so lani hoteli takoj plačati prejeeto pšenico, a se jim je reklo, da je bodo rajši prihodnje leto vrnili isto količino. Letos takoj po žetvi so jo kmetje res pripeljali od vseh strani v Kamnik. Spravili so jo v skladišče, kjer je ležala do novembra. Sedaj pa so naenkrat prejeli poziv, naj pride po svojo pšenico, lansko seme pa naj plača v denarju. Da s to odločitvijo prizadeti niso zadovoljni, je razumljivo.

Zabavni večer priredi danes Prosvetno društvo v svojem domu v Mekinhah. Začetek ob 4. uri popoldne.

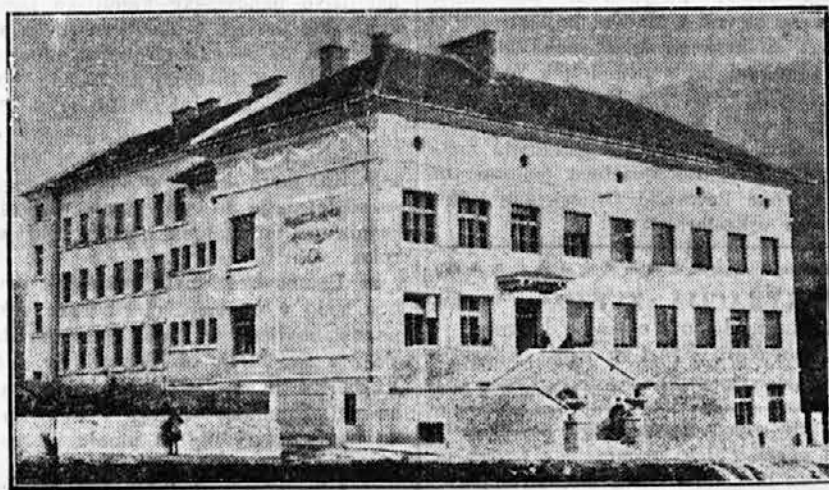
Šmartno ob Paki

Zadnja sokolska seja je dokazala veliko agilitet članov in odbora. Članstvo pridno telovadi kljub pomanjkanju prepotrebne opreme in neprimernemu prostoru. Iz poročila gospodarskega odbora je bilo razvidno, da so se podvzeli vsi možni koraki, da si društvo čim prej postavi lastni dom. Radi enostavnejšega denarnega poslovanja se je sklenilo prositi za otvoritev čekovnega računa pri poštini hranilnici. Po poročilu prosvetnega odbora se je knjižnica pomnožila za dvajset knjig, povečini novitet slovenskega književnega trga. Knjižnica posluje vsako nedeljo ob 8. do 10. ure. Praznik 1. decembra se bo praznoval v okvirju saveznih navodil in danih možnosti.

Krajevni šolski odbor je podal ostavko. Izgleda, da se je to izvršilo z ozirom na to, ker je prišlo vprašanje zidanja nove šole v odločilno fazo. Novi šolski odbor bo moral kmalu biti imenovan, da se reši vprašanje letošnjega šolskega proračuna, ki ga je kr. banska uprava vrnila v korekturo, ki je potreben radi nedavno izvršene osamosvojitve šole v Skornju. Ob tej priliki naj še omenimo, da po odhodu tamkajšnjega šolskega upravitelja g. Dujca na tej šoli ni pouka. V interesu pouka in šole bi bilo, da se v Skornju čim prej imenuje nova učna moč.

Gospodinjki tečaj, ki ga je priredilo Kolo jugoslovanskih sester, se je te dni uspešno končal.

K otvoritvi osnovne šole kraljice Marije na Dolu pri Hrastniku

Dol, novembra 1930.

Približal se je torej dan, katerega s takim koprnjenjem pričakuje šolska mladina in ne z manjšim tudi tamošnje učiteljsvo, ki vsi so imeli doslej za pouk tako neprimerne lokale.

V višini 925 metrov so postavili pred par leti novo, zidano poslopje, ki v vsakem oziru zadostja za 80 otrok podmrzliške okolice. Leta 1928 se je pa vendar tudi sklenilo sezidati novo šolo v Dolu samem. Šolski odbor, na čelu mu župan g. Draksler si je izbral prostor ob potoku na nekdanjem občinskem sejmišču. Tujcu, ki

ne. Strelavoda z nad 20 konicami kakor ga je izvršila ljubljanska firma Žitnik, v naših krajih še nismo videli. Glavni podjetnik pri stavbi je bil stavbenik K. Jezernik iz Celja, ki je izvršil vsa zidarska dela.

Da vsaj površno dokončamo popis stavbe, moramo omeniti, da se nahaja v njej tudi velika delavnica za otroška ročna dela ter tudi kuhinja, ki bo zlasti v zimski dobi dobrodošla premnogim okoliškim otrokom, ki ostajajo čez polde v šoli. Da so stranišča v higijeničnem oziru na višku, pač ni treba omenjati; z vodo

Stavbni odbor šole kraljice Marije na Dolu z upraviteljem Jurkom, županom Drakslerjem, nadsvetnikom L. Mencingerjem in ravnateljem Gnušom.

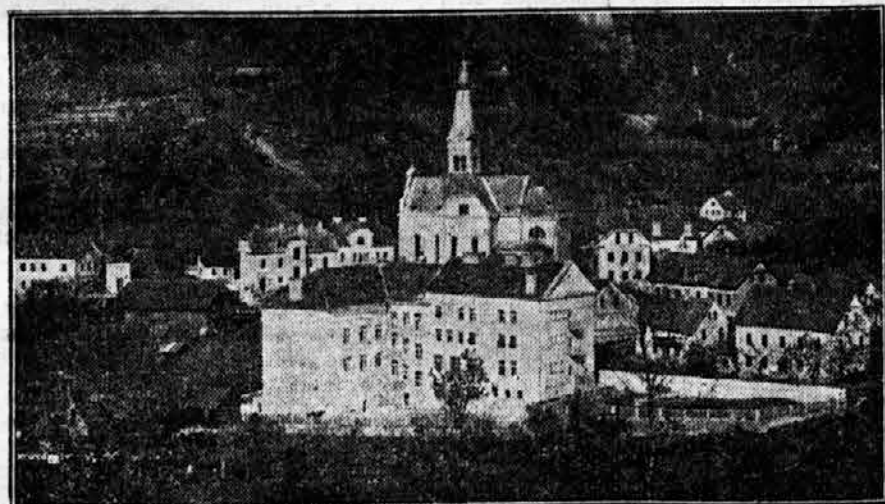
prihaja od Hrastnika proti Dolu, pade že oddaleč v oči impozantno poslopje, s traktom, v katerem so nameščene učne sobe, spodaj pa velika telovadnica z vsem telovadnim orodjem (uredila tvrdka Oražem iz Ribnice). Stalen oder, ki je nameščen v telovadnici, je izredno velik. Oder in kulise je slikal akad. slikar Tobjejevič. Seveda je predvidena telovadnica le za zimsko dobo ter za slabo vreme. V poletnem času bo imela mladina na razpolago velik, s peskom posut prostor, kjer se bo mogla do sita navžiti tako solca kakor čistega zraka.

Učilnice, ki se nahajajo nad telovadno dvorano, so prostorne z izredno velikimi okni, skozi katera pada vanje izredno mnogo svetlobe, kajti baš na tej strani ne zakrivajo neba hribi, kakor na ostalih. Kakor vse v poslopiju, so docela nove tudi klopi ter šolske table ter narejene po najnovejših izkustvih. Sicer pa bo prahu skoroda onemogočen dohod v sobo: otroci bodo stopali pred prihodom v učilnice v garderobe, kjer se bodo sezuvali ter obuli copate, v katerih bodo ves čas v šoli, poleti pa seveda bosi. Vsak čas bo deci na razpolago tudi pršna kopel, ki jo je, kakor vso vodno ter tudi električno napeljavo, mojstrsko izvedla firma Belak & Inkret iz Celja. Vse poslopje bo kurjeno s toplovodno centralno kurjavo, ki jo je instalirala tvrdka Šorn iz Ljubljane. Firma Globočnik iz Celja je izvršila pečarska ter ključavničarska dela. Mizararska dela so bila izvršena od domačina Golouha in od firme Jurij Jezernik iz Celja. Izborna je rešila svojo nalogo tudi firma Bricelj & Mekinda iz Ljubljane.

se tudi tu ne bo štedilo, niti ne pozimi s toplo. Skoro enako velik je stanovanjski trakt, kjer se nahaja veliko upraviteljevo stanovanje ter tudi stanovanja za 4 učitelje, vsako z dvema sobama ter s pritliklinami. Krajevemu šol. odboru načeljuje župan g. Draksler, stavbo pa je nadziral ves čas z vso vno in vestnostjo upravitelj g. Jurko, katerima je stal ob strani v tehničnem oziru g. inž. Mencinger. Da pa je stavba v vsakem oziru na višku, da je bilo možno uporabiti vsa najmodernejša izkustva, gre hvala vsekakor tudi ostalim članom šol. odbora ter vsem občanom, ki bodo sicer nekaj časa čutili 8 milijonsko stavbo, o bodo našli v zavesti, da imajo idealno lepo učilnico za svoje najdražje, za mladino, vsekakor dovolj tolažbe.

Solo bo blagoslovil danes v nedeljo 23. t. m. ob 9 uri dopoldne dekan g. dr. Krulj iz Laškega. Po cerkvenem opravi v šolski dvorani bo pozdravil gostov, nato ogled stavbe ter razstave ročnih izdelkov doljskih učencev. Popoldne se vrši slavnostna akademija s pevskimi točkami, deklamacijami, telovadnimi nastopi in z igro »Pri Andrejevih«, katero je spisal za ta dan učitelj g. Roš iz Celja.

Vrtilm Dolancem, v prvi vrsti seveda glavnima činiteljema g. Jurku, upravitelju ter županu g. Drakslerju k uspehu, ki je v čast vsej slovenski domovini in državi, prav iskreno čestitamo. Vsa mladina pa, ki bo posekala te prelepe prostore, pa naj se navdahne v njih v ljubezni do prelepe naše domovine ter do našega presv. kralja Aleksandra ter kraljice Marije, katere ime stoji vklesano na pročelju poslopja!

Dol pri Hrastniku. Na Dolu obhajajo danes 23. t. m. praznik, ki je vreden, da se pri njem malo dalje pomotimo. Obhajali bodo namreč otvoritev nove šole in to šole, kakršne nima ne bližnja in ne daljša okolica, vsaj tako krasne petrazrednice ne!

Dol je prav čedna vasica, ki leži med Kalškim vrhom in med Sv. Junjem, ki oba sta visoka nekaj pod tisoč metrov. Od Hrastnika drži proti Dolu 2 km dolga cesta, ki je dobro uporabna tudi za avtomobile, od tam se pa baš

dokončava po gozdu izpeljana široka cesta v Rimske toplice, tako, da bo možen v kratkem prav prijeten izlet z avtom iz toplice na Dol. Pred 25 in več leti je bil Dol prav pohlevna, ubožna občina, ki ni mogla nuditi svojim občanom niti najmanjših udobnosti. Sebe, ko je znanše bivi nadučitelj in občinski odbor-nik g. Gnuš nove vire občinskih dohodkov, se je pričelo v občini boljati. Zlasti pa se je začelo skrbeti za razne udobnosti v občini v zadnjem desetletju, oz. v zadnjem petletju. Župan

Hitro! Hitro!

50.000 dinarjev

RADION

nagradna naloga
ki se zaključuje
30. XI. 1930

Kdor želi dobiti nagrado,
naj gre takoj k svojemu
trgovcu in naj zahteva
brezplačno karto za so-
delovanje in pogoje!

g. Draksler se je izkazal kot vrlo agilen mož, ki je povsem na mestu. Pod njegovim vodstvom je bilo popravljenih in tudi na novo narejenih mnogo občinskih cest. Med novimi je omeniti zlasti ono na Kal in projektirano v Turje-Sv. Stefan. Posebnih zaslug si je stekel pa župan in ž njim ves odbor s tremi vodovodi. Je to vodovod iz Meksike, ki preskrbuje z izborno pitno vodo vso vas Dol, dalje vodovod na Kalu v višini 925 m in naposled tudi oni v vasi Marno. Kje je še kmetijska občina, ki je postavila v par letih troje vodovodov? V tej dobi je dobila doljska občina tudi električno napeljavo, ki razsvetljuje domove tja do Pekla, ter tudi okoli 8 km ceste od Hrastnika do gostilne Janeza Drakelerja pri Sv. Stefanu. Še pod prejšnjim županom, blagim Francem Peklarjem, si je občina postavila lepo občinsko hišo in izločnico, tudi novo cerkev z župniščem je zidal v tej dobi g. duh. svetnik Veter-nik (sedaj v Zalcu), na bivšem Peklarjevem posestvu pa so postavili po vojni veliko zadržno poslopje.

Dol ima kmetijsko podružnico, SJV podruž-nico, po dvoje posojilnic, čitalnico in dramatič-nih odsekov, olepševalno, sokolsko in gasileko društvo, Ciril-Metodovo podružnico, tamburaški in pevski dsek (vodja g. Čander). V bližnji bo-dčnosti namerava občina postaviti spomenik padlim doljskim vojakom, staro šolsko poslopje pa preurediti v gasilski dom, kajti sedanji, ki je lesen in že trhel, se mora pač čim prej umakniti iz bližine prekrasnega šolskega po-slopja.

Murska Sobota dobi novo šolo

Murska Sobota, 20. novembra.

To vprašanje se že dolgo pretresa v prestolici Prekmurja, kje in kako sezidati novo osnovno šolo, da ne bi bilo preveliko breme za občino in šolski okoliš sploh.

Stanje sedanje osnovne šole je tako, da ne od-govarja higienskim predpisom. Saj človek sko-raj ne bi mogel verjeti, če pride v Mursko So-boto in vidi na starem nizkem poslopiju napis, da je to res osnovna šola. Zato nas zelo veseli, da so se vendar enkrat zavzeli občani za pro-blem, ki je eden glavnih. Saj v osnovni šoli črpamo temeljito znanje, v osnovni šoli se na-rodno vzgajamo, da v poznejšem življenju dela-mo in vemo kako delati. V osnovni šoli se vceplja mladini nacionalni duh, v osnovni šoli se vzgaja najnežnejši član naše domovine za dobrega državljana. Zato smo radi, da postavijo svojemu ljudstvu primerno ognjišče ljudske iz-obrazbe.

Murska Sobota ima mnogo ustanov, uradov in oblasti, ki nimajo primernega zavetišča. Tako je sreski glavar s šumarskim, sanitetnim, veteri-narskim, prosvetnim, vojaškim in ekonomskim referentom ter sreskim desinfektorjem, ki ima premajhen prostor. Okrajno sodišče, gradbena sekcija, okrajna katastrska uprava za soboški in dolnjelendavski okraj, komanda mesta, ki je

v poslopiju bivšega otroškega vrtca prav v sredi mesta, orožniška komanda in postaja, vse to čaka svojega lepšega zavetja. Obča javna bol-nišnica, ki je ravnotako pereč problem za Mur-sko Soboto. Vse čaka rešitve, vse čaka razmaha, da bi lažje delali.

Sedaj so se odločno zavzeli za osnovno šolo in za to je tudi izvoljen poseben odbor. V načrtu je predviden prostor za poslopje zunaj mesta v bližini realne gimnazije, ki je tudi zelo prime-ren. Otroci bodo bolj na svežem zraku, četudi ni v Murski Soboti tovarn, pa je poleti dovolj cestnega prahu, ki ga morajo otroci vdihavati. Nova šola bo zgrajena po vseh higijenskih pred-pisih in bo enonadstropna. Kakor je predvi-deno, se začne že prihodnjo pomlad s zidanjem.

Spremembe v železniški službi

Postavljen je v I. kategorijo, 8. skupino uradnikov dr. Melliwa Viktor, administrativni uradnik, obče odeljen, dosedaj I-9; v II. kate-gorijo, 5. skupino: Zavašnik Rudolf, prometni uradnik, Hrastnik; za zvanika I. kategorije, 4. skupine: Gerlič Bogomir, administrativni zvanik, progovna sekcija Maribor gl. proga; Dežman Bogomir, strojevodja, kurilnica Mari-bor; Sulgaj Ivan, strojevodja, kurilnica Mari-bor; Sušteršič Janez, prometni zvanik, Metli-ka. Za zvanika II. kategorije, 3. skupine: Kožar Leopold, tovarni sprevodnik, Ljubljana gor. kol.; Winkler Franc, tovarni sprevodnik, Pragersko; Kogoj Frančišek, blokornik, Rakek; Polančič Janez, kretnik, Murska Sobota; Flis Martin, tovarni sprevodnik, Maribor glav. kol.; Kompare Ivan, kretnik, Zalog; Čač Luka, čuvaj brzojava, signalna sekcija, Ljubljana; Lenar-čič Janez, tovarniški sprevodnik, Vrhnika; Ur-banc Janez, kurjač, kurilnica Ljubljana I. glav. kol.; Poljšak Frančišek, strojevodja, kurilnica Ljubljana I. glav. kol.; Grden Anton, premikač, Zalog; Kosmač Janez, skladiščni desetar, Jese-nice; Kresal Anton, tovarni sprevodnik, Ljubljana gor. kol.; Amon Anton, tovarni sprevodnik, Pragersko; Virant Anton, premikač, Ko-čevje; Gradišnik Alojzij, kurjač, kurilnica Ma-ribor; Godec Alojzij, kurjač, kurilnica Ljubljana I. glav. kol.; Kaiser Franc, tovarni spre-vodnik, Ljubljana gor. kol.; Kogovšek Anton, tovarni sprevodnik, Ljubljana gor. kol.; Zerjav Janez, tovarni sprevodnik, Ljubljana gor. kol.; Ozvaldič Stefan, kurjač, kurilnica, Maribor; Nuss-dorfer Fortunat, tovarni sprevodnik, Ljubljana gor. kol.; Zupančič Anton, kretnik, Zalog.

Premeščeni so: zvanik I. kat., 4. skup.: Škrilec Stefan, prom. zvanik, Rimske Top-lice, v Ormož; zvaniki II. kat., 2. skupine: Trbovc Jakob, desetar, progovna sekcija Mari-bor glav. proga, k progovni sekciji Ptuj; Vnu-šec Avgust, progovni čuvaj, progovna sekcija Ptuj, k progovni sekciji Novo mesto; Rugelj Anton, kretnik, Vič, v Ljubljano glav. kol.; dnevnitarji: Rozman Franc, Sevnica, v Trbov-lje; Pollak Hermina, Grosuplje, v prometno-komercialno odeljenje; Petraš Vladimir, Vuze-nica-Muta, v Kotoribo.

Dnevne vesti

— Delegat Društva narodov v Zagrebu. Te dni se je mudil v Zagrebu kot delegat higijenske sekcije Društva narodov v Zenevi dr. King, ki je sicer šef zdravstva oziroma predstojnik higijenskih šol na Kitajskem. Dr. King je prišel v Zagreb kot delegat Društva narodov, da spozna delo higijenskega zavoda.

— Častna konzularna agencija v Port Saidu. Kr. banska uprava razglasa, da je bila v Port Saidu v Egiptu otvorjena častna konzularna agencija. Za častnega konzularnega agenta je imenovan g. Gjorgje Vojvodić.

— Politično-upravni praktični izpit so napravili pri kr. banski upravi v Ljubljani politično-upravni pripravniki gg. František Čermak, iz Radovljice, Boris Modrijan, Rado Tovornik, Joža Likovič, dr. Kukman in Darnik iz Ljubljane ter Lenarčič Lojze in dr. Bano Milan iz Ljubljane, Bizjak Andrej iz Celja in Gabrijan Miloš iz Kočevja. Čestitamo!

— Proforski izpit. Pred izpraševalno komisijo ministrstva za trgovino in industrijo v Beogradu je položil proforski izpit za zvanje profesorja trgovskih akademij pleht tukajšnje države. Dvornice trgovske šole g. Miroslav Kranje. Čestitamo!

— Zdravniški pregled učiteljev in učencev. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je predpisal pravilnik za zdravniški pregled učiteljev ali profesorjev ter učencev osnovnih in srednjih šol.

— Odprta noč in dan so groba vrata! V Ljubljani je umrla gđ. Marija Cvarova, poštna uradnica v pokopu. Pokopali jo bodo danes ob pol 12. uri v Ortneku. Naj počiva v miru, žalostim našim globoko sožalje. — Od 11. do 22. t. m. so umrli v Ljubljani: Terezija Krakar, vdova poštnega poduradnika, 70 let, Studentovska ulica 7; Julijana Jeras, zasebnica, 33 let, Hranilnična c. 10; Matevž Zadnikar, posestnik, 66 let, Črna vas 29; Josip Šlajpah, oskrbnik bolnice za silo, 79 let, Pokopališka ulica 19; Valentin Rihar, bivši gostilničar, 88 let, Sv. Petra cesta 22; Matilda Dolenc, žena vpok. ravnateljca, 43 let, Kapiteljska ulica 3; Marjeta Novak, vdova delavca, 82 let, Japljeva ulica 2; Jožef Fajdiga, žel. kurjač v pok., 74 let, Japljeva ulica 2; Marija Benedek, žena vpok. nadučitelja, 88 let, Frančiškanska ulica 6; Dušan Cuznar, sin železniškega uradnika, 8 let, Černetova ulica 29; Marijana Kosirnik, bivaša šivilja, 57 let, Vidovdanska cesta 9; Frančiška Gregorič, žena želez. uslužbenca, 49 let, Staničeva ulica 6. V bolnici: Primož Brezar, hlapec, 22 let, Podkoren 61; Matija Grm, hlapec, 47 let, Lož 48; Angela Gostinčar, banska uradnica, 35 let, Karlovska cesta 13; Marija Kopitar, žena žel. znižkega skladiščnika, 53 let, Kolodvorska ulica 35; Neža Prijatelj, občinska uboga, 53 let, Kranj; Josip Bučar, hlapec, 45 let, Zagorje ob Savi; Janez Nakrst, gostilničar, 28 let, Krašnja 5; Frančiška Čarman, mestna uboga, 69 let, Izanska cesta 13; Valentin Pirih, sin krošnjarja, 8 mesecev, Stara Loka; Kazimir Belič, carinik, 33 let, Rab; Anton Šarlah, učiteljica, 65 let, Zelezno; Miha Teran, prosjak, 48 let; Mihael Poznič, sin posestnice, 6 let, Prapreče pri Lukovici.

Najlepše Miklavževo darilce

za otroke je lepa aluminijasta kuhinjska garnitura, ali vedrica za pesek, lopatica itd., katero dobite v bogati izbiri pri tvrdki

STANKO FLORJANČIČ
Ljubljana Sv. Petra cesta 35.
Oglejte si zalogo in izložbo!

Najbolj pošteno Vas postreže z zimskimi oblačili
J. MAČEK
Ljubljana, Aleksandrova cesta 12.

Gojzerce!

Nov patentiran način izdelave.
Garantirano nepremočljivo.
Oblika po želji in meri.
DETAJLNA PRODAJA PRI POLLAKU.
Dunajska cesta, 28 — Dvorišče

— Zaznava katastrofalnega potresa. Seizmografi v Zagrebu na Griču in v Beogradu na Tašlimajdanu so zaznamovali katastrofalen potres v daljavi 740 km. Najbrž je bil potres v južni Italiji.

— Megafon na subotički postaji. Namesto vratarja so v Subotici na kolodvoru montirali velik megafon, ki naznanja obitstvu prihod in odhod vlakov.

— Razstava kunecev v Kranju. Odsek za rejo kunecev Kmetijske družbe v Ljubljani naznanja, da priredi v dneih 30. nov. in 1. 2. dec. 1930. razstavo kunecev v Kranju v prostorih gostilne Petra Mayer. Vstopnina 2 Din. Cenjeno občinstvo vljudo vabimo.

— Nesreča našega parnika. Tovorni parnik »Ljubica«, ki je last Metkovića, bi se bil skoraj potopil na dno morja z velikim tovorom lesa in cementa, ki ga je natovoril za neko afriško luko. Na poti od Splita do Šibenika je dobila ladja odprtino na dnu, skozi katero je začela vdirati voda iz ladje. Posadka je takoj začela

luknjo mašiti in je ladjo obrnila proti obali. Po sreči je parnik prišel do kraja in je bil tako rešen. Poklicana je bila komisija, ki je ugotovila, kakšna popravila je treba izvršiti, da bo ladja sposobna za tako dolgo progo.

— Opozarjamo na današnji oglaševanje. Ant. Krisper glede razstave Miklavževih daril.

— Obledela obleke barya v različnih barvah in plisirana tovarna Josip Reich. 6602

— Krzno se dobi najboljšje in poceni pri tvrdki I. Knečič, krznar, Ljubljana, Sv. Petra

JOSIP OLUP

LJUBLJANA, Stari trg 2.

Za gospode in dečke velika izbira oblek, klobukov, čepic, kravat in perila lastnega izdelka. Po najnižjih konkurenčnih cenah.

Polenovko namočeno

sir, sardine, žunko

Gavrilo - salamo

ter razno specerijsko blago priporoča
F. R. KOVACIČ, Ljubljana, Miklošičeva 34.

Izvirne francoske pastilje
Valda
proti nahodu, kašlju in katarju.
Prodaja v vse lekarnice in drogerije.

— Samomor dveh deklic. V Zagrebu sta izpili v samomorilnem namenu očetno kislino 15-letna brezposelna služkinja Katica Radaković in brezposelna delavka 15letna Roza Železnik. Storili sta obupno dejanje iz bede. Obe so pripeljali v bolnico.

— Biljardisti stavkajo. V Somborju v hotelu »Sloboda« se zbirajo številni biljardisti, katerim se je pa zdelo, da plačajo preveč po 18 Din za uro igranja. Predlagali so hotelirju ceno 12 Din. Ker jih ta ni uslišal, so stopili v stavko ter bojkotirajo biljardne mize.

— Inženjer s ponarejeno listino. Policija v Sarajevu išče bivšega šefa oddelka za lesno industrijo na tehnični srednji šoli Marka Eimovića, ki je dobil to službo s ponarejeno inženjersko diplomom. Izkazalo se je, da Eimović ni nikoli obiskoval kako tehnično šolo.

— Vreme. Včeraj je bilo nestalno in oblačno. Barometer se je začel zopet dvigati. Vremensko stanje je bilo v Dravski banovini naslednje: Ljubljana. Barometer 759.3, temperatura 13.8 C, relativna vlaga 82%, smer vetra W, brzina 4 m na sekundo, oblačnost 10, najvišja temperatura 15, najnižja 11.6 C. Maribor. Barometer 757.6, temperatura 10, relativna vlaga 84%, mirno, oblačnost 10, najnižja temperatura 5 C. Barometersko stanje v ostalih pokrajinah države: Zagreb 763.3, Beograd 761.4, Skoplje 768.3, Sarajevo 763.6, Mostar 764.8, Split 763.3, Vis 763.1. Včerašnja jutranja temperatura se je gibala med 6 in 17 C. Termometer je včeraj jutraj kazal: Zagreb 16, Beograd 13, Skoplje 16, Sarajevo 12, Mostar 11, Split 16, Vis 12. Splošno je bilo mirno in brezvetrovno vreme.

Ljubljana

Nedelja 23. novembra 1930., Klemen. Pravoslavni: 10. novembra, Milivoj.

Ponedeljek 24. novembra 1930., Janez. Pravoslavni: 11. novembra, Zoran.

Nočno službo imata v nedeljo lekarni Sužnik na Marijinem trgu in Kuralt na Gospodarski cesti; v ponedeljek pa lekarni Trnkoczy na Mesnem trgu in Ramor na Miklošičevi cesti.

— Vsekakor bo dogodek tudi letošnji novinarski koncert dne 1. decembra. Med drugimi bo na koncertu dirigiral višji kapelnik dr. Josip Čerin svojo najnovejšo skladbo »Iz vrela ljubavi«, ki je suita veselih in otočnih deklinskih pesmi. S tem nastopom bo g. kapelnik proslavil tudi svojo 40letnico jubilej dirigiranja. Rezervirajte si že zdaj vstopnice v Matični knjigarni.

— Sokolsko društvo Ljubljana III. priredi dne 5. decembra t. l. svoj I. Miklavžev večer, na kar opozarjamo že danes članstvo in sokolu naklonjeno občinstvo bežigradskega in svetokriškega okraja. Prireditve se bo vršila v vseh prostorih restavracije »Fortuna« na Vodovodni cesti. — Upravni odbor.

— Promenadni koncert muzike 40. p. p. Triglavskega danes ob 11. uri v »Zvezdici«. Spored: 1. Binički: »Na Drini«, marš. 2. Seppé: Overture »Lepa Galateja«. 3. Ček: »Is srpske šume i utrinc«. 4. Čerin: »Zvuci ispod Lovčana«. 5. Gounod: »Faust«. 6. Strauss: »Svatba cvetice«, valček. 7. Knoch: »Sokolska koračnica«. Dirigent višji kapelnik dr. Jos. Čerin.

— Državni konservatorij v Ljubljani proslavi državni praznik ujedinjenja s slavnostno produkcijo (Interno vaj) golencev konservatorija v nedeljo, dne 30. novembra t. l. od 11. do 12. dop. v dvorani Filharmonične družbe. Vstop vsakomur prost.

— Koncertno prednaznanilo. Eden največjih sodobnih violonistov Spanec Juan Manen koncertira prvič v Ljubljani v sredo 3. decembra t. l. ob 20. uri v Unionski dvorani. Program je izredno interesanten. Podrobnosti priobčimo. Predprodaja se že vrši v Matični knjigarni.

— Koncert delavskega glasbenega društva »Zarja« v Ljubljani bo v ponedeljek 24. t. m. ob 20. uri zvečer v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Koncert dirigira kapelnik g. Danilo Bučar. Iz prijaznosti sodelujeta konservatoristka gđ. Anita Mezelova (sopran) in baritonist g. Tone Petrovič. Orkestralne točke igra društveni orkester.

RESTAVRACIJA »ZVEZDA«. Vsako soboto in nedeljo domače kolone. — Se priporočata Fran in Roza Krapež.

— Gostovanje enega najslavnejših ruskih pevcev v naši operi. Poleg znamenitega Šaljapina je brez dvoma baritonist Baklanov največji ruski operni pevec, ki gostuje izza prevrata po celi Evropi in Ameriki. Upravi našega gledališča se je posrečila dobiti tega odličnega pevcu za gostovanje v naši operi. Gostoval bo v četrtek 27. t. m. v vlogi Scarpia v Puccinijevi »Tosci«. To vlogo prištevajo umetnik »... in to mu prizna vsa svetovna kritika, med svoje najboljše kreacije. Na njegovega Scarpia so napisali največji evropski ameriški listi cele slavospeve. Predprodaja vstopnic za gostovanje bo od ponedeljka dalje pri dnevni blagajni v operi. Cene zvišane operne.

Darujte Podpornemu društvu slepih

Ljubljana, Pod Trančo št. 2

— Odsek činovnikov UJNZB I. in II. kat. Oblastni odbor Ljubljana, bo imel 7. decembra t. l. svoj redni občni zbor v kleti restavracije »Miklič« ob 9. uri dopoldne. Dnevni red: 1. Poročilo: predsednika, tajnika, blagajnika in nadzornega odbora. 2. Razrešnica dosedanjemu odboru. 3. Volitev novega odbora. 4. Razprava o novem zakonu, klasifikaciji postaj. 5. Slučajnosti. Ker je dnevni red važen, je pričakovati, da se bo obnega zboru udeležilo čim večje število tovarišev. — Odbor.

Koks za kovače in centralne kurjave
iz angleškega premoga
75 Din za 100 kg
franko plinarna nudi
Ljubljanska mestna plinarna.

Tekstilbazar d. z o. z.
Ljubljana, Krekov trg št. 10
audi po zelo ugodni ceni vsakovrstno manufakturne blago najboljšje kvalitete za dame in gospode 447

Dobro in poceni Vas postreže
JOS. ROJINA, Ljubljana
Velika zaloga zimskih oblačil. — Oglejte si tudi razstavljeno blago v trgovini.

F. Fajdiga sin
Ljubljana, Sv. Petra cesta 17
Zaloga pohištva in tapetniških izdelkov

Slovenci, ki potujete v Zagreb, obiščite gostilno »Pri Staroj Harmici«, Radčeva 1, tik Jelačić trga. — Vodi jo družina Černe, katere je imela nad 150 let staro gostilno na Sveti Gori pri Gorici.

— Mestna plinarna priredi v ponedeljek 24. t. m. ob 8. uri zvečer v šoli pri sv. Jakobu predavanje o plinski kuhinji, na katero se gospodinjje vljudo vabijo. Vhod z Florjanske ulice. Ker je prvi tridnevni tečaj o plinski kuhinji že zaseden, priredi plinarna v petek 28., soboto 29. t. m. in torek 2. decembra ponovni brezplačni tečaj ter naj se gospodinjje pravočasno prijavijo.

— Izgon iz Ljubljane. Mizarški pomočnik Fr. Kopitar, pristojen v Mengeš pri Kamniku, je izgnan iz okolice ljubljanske policijske uprave.

— Pobeg od doma. Dijak 9letni Hugon Schrimpf je že 16. t. m. pobegnil od doma. Stanoval je na Masarykovi cesti št. 19. Deček je dobro razvit, bledega obraza in oblečen v modro mornarsko obleko.

— Drobiž policijske kronike. Policijski upravi je bila včeraj prijavljena manjša tatvina, dalje vlom v gostilniške prostore, 4 kalile nočnega mira, 3 neprevidevne vožnje, predavanje brez uradnega obvestila, 1 izgred, 2 prekrška avtopredpisov in 16 voznikov zaradi prestopka cestnopolicijskega reda.

— Tatvina kovčega. Na Galjevičev stanujoči Valclav Pluhota je prijavil policijski upravi, da mu je bil ukraden iz hiše Okorn v Černetovi ulici kovčeg z blagom v vrednosti 200 Din.

— Vlom. Najemnica gostilne Lasan Verce Angela je včeraj prijavila policijski upravi, da ji je bilo vlomljeno v gostilniške prostore v Novi ulici. Vlomilec ji je odnesel za 400 Din jedil in drugih stvari.

Maribor

— Strokovni odbor za ocenjevanje vin. Ravnateljstvo banovinske kmetijske poskusne in kontrolne postaje v Mariboru javlja vsem zainteresentom, da zboruje strokovni odbor za ocenjevanje vin na tukajšnjem zavodu za preklica vsak petek jutraj. Interesenti se na to opozarja, jo in vabijo, da pošljejo ali prinesejo svoja vina (najmanj 1 l) v preiskavo vsaj dva dni pred sejo. Ker mora biti vsako vino presojeno na seji se odslej dalje ne bodo mogla več izdajati spričevala po dosedanjem načinu, to je na brzo roko.

— Ustanovitev novih sokolskih društev. Danes bodo v območju mariborske sokolske župe ustanovljena tri nova Sokolska društva, in sicer v Sv. Juriju ob Pesnici, Sv. Martinu pri Vurberku in v Poljčanah. Sokolska misel v našem obmejnem ozemlju v zadnjem času silno naglo napreduje in kmalu bo v Sokolstvu združena vsa naša meja.

— Lekarniška služba. Lekarniško nočno službo bo imela od danes opoldne do prihodnje nedelje opoldne lekarna Minašnik »Pri orlu« na Glavnem trgu.

— Današnje prireditve. Ob 10. in ob 14. uri tombole aerokluba na Glavnem trgu, ne več na Trgu svobode kakor doslej; ob 15. uri v Narodnem domu lutkova predstava »Doktor Faust« ob vsakem vremenu; ob isti uri v Narodnem gledališču komedija »Ministrovka«, ob 20. uri pa premijera komedije »Življenje je lepo«; v kinu Union se predvaja zvočni film »Hočem biti tvojca«, v Grajskem kinu zvočni film »Mogoče to noč«, v kinu Apolo pa nemi film »Broadway«.

— Preimenovanje ulic. Kraljeva banska uprava v Ljubljani je odobrila sklep mariborskega mestnega občinskega sveta, da se Samostanska ulica preimenuje v Gosposvetsko ulico in Kopališka v Ulico 6. oktobra, dočim je sklep radi preimenovanja Jadranske ulice v Ulico tržaških mučnikov razveljavljen.

— Barikada na Aleksandrovi cesti. Včeraj dopoldne so se vsled prevelike teže prevrnile z nekega voza na Aleksandrovi cesti pred Udruženjo jugoslovanske banko vreče ovsa in napravile pravo barikado, tako da je bil promet na vzhodni strani za pol ure docela prekinjen.

— Sejem za prašiče. Na zadnjem svinjskem sejmu v petek je bilo na prodaj 255 prašičev, 2 ovci in 2 kozl. Cene so bile: mladi prašiči od 5—6 tednov po 90—100 Din, od 7—9 tednov po 150—200 Din, od 3—4 mesecev po 250—350 Din, od 5—7 mesecev 400—450 Din in od 8—9 mesecev 550—600 Din, eno leto stari prašiči pa po 800—1200 Din. Meso so prodajali: 1 kg žive teže po 10—13 Din, 1 kg mrtve teže 14—15 Din. Prodali so 190 repov.

— Sobotni trg. Včerašnji trg je bil zelo dobro založen. Okoličani so pripeljali 55 voz krompirja, zelja in čebule, 5 voz jabolk in 4 vozove lončene in lesene robe. Zelo veliko je bilo puranov, ki so se prodajali po 70 do 125 Din eden. Piščanci so stali 85 do 70 Din par, gosi in race pa 70 do 100 Din ena. Na ribjem trgu so se prodajali krapi po 22 Din kg, ščuke po 30 Din, dočim morskih rib ni bilo. Zajci so stali 20 do 35 Din, hrbti in stegna 20 do 25 Din. Zelenjad je bila poceni, celo karfirole so se dobile po 2 do 6 Din. Jabolka so se prodajala po 5 do 12 Din kg, hruške 8 do 16 Din, grozdje 12 do 16 Din, limone 0.75, pomaranče pa po 1 do 2 l in ena. Zelo mnogo je bilo sadnih dreves: jaboln, češpelj, breskev, marelic itd.; prodajala so po 5 do 25 Din eno.

— Slaninarski trg. Na včerašnji slaninarski trg je pripeljalo 70 slaninarjev z Dravskega polja 190 zaklanih prašičev, eno govedo in 4 teleta.

Celje

— Ljudsko vseučilišče. Jutri 24. t. m. ob 20. uri bo predaval na meščanski šoli urednik g. Radič Rehar iz Maribora o »Borbi za Macedonijo v razvoju zgodovine«. Občinstvo se opozarja na to aktualno, zanimivo predavanje, v katerem bo predavatelj razgrinjal pred nami usodo te naše najjužnejše pokrajine, radi katere je teklo že toliko krvi. 15. decembra bo predaval znani pedagog g. prof. Silih iz Maribora o vzgoji otroka v predšolski dobi, 22. decembra pa bo govoril režiser g. prof. Šest iz Ljubljane o teatru, njega razvoju in o bistvu gledališke umetnosti.

— Predavanja. V Ljudskem domu predava v ponedeljek 24. t. m. ob 20. prof. Ivan Dolence iz Ljubljane o dr. Janezu Evangelistu Kreku. — Na Ljudskem vseučilišču v meščanski šoli predava pa ob 20. urednik Radič Rehar iz Maribora o borbi za Macedonijo v razvoju zgodovine.

— Krekov večer. Jutri 24. t. m. ob 20. uri se vrši v Ljudskem domu Krekov večer, na katerem se bodo izvajale različne glasbene in pevke točke. Glavno točko pa tvori predavanje prof. Ivana Dolence iz Ljubljane o Kreku. Predavanje bodo spremljale skioptične slike.

— Razpis cestnih del. Ker je za 1. maja t. l. razpisana licitacija za prevzem gradbenih del pri preložitvi klanca »Srebrnik« v tiru banske ceste I. reda. Mestninje—Sv. Peter pod Sv. Gorami ni uspela, in razpisuje kraljevska banska uprava II. javno pismo oferno licitacijo za soboto 6. decembra ob 11. uri v pisarni teh. oddelka kr. ban. uprave v Ljubljani.

— Otvoritev mestne klavnice. Mestna klavnica, ki so jo sicer z velikimi stroški prezidali in najmodernejše uredili, je sedaj končnoveljavo gotova. Otvorili jo bodo v petek 28. t. m. ob 16. uri popoldne.

— Najdba. 20. t. m. zvečer so se na Ljubljanski cesti našla očala z rjavimi rožnatimi okvirji. Dobe se na policiji.

Dipl. agr. A. Jamnik.

Ustvarjanje zaslužka na jugu

Da se dovedejo v obdelovanje nove površine zemlje, storijo naša vlada in banske uprave vse, kar je mogoče. Tako so dosedaj dogotovili projekti za asanacijo struškega polja in ureditev iztoka Drina iz Ohridskega jezera.

Ravnato so dogotovili projekti za delno izsušitev skaderskega jezera in za bagrovanje Bojane ter za izsušitev Popovega polja. Poleg tega je predvidena sistematična in tehnično pravilna kolonizacija Južne Srbije, kjer bo dobilo zemlje novih 3000 naseljenikov družin. Gradilo se bo veliko število poslopij. Potrebni krediti so za vse navedene primere zagotovljeni. Tako bo pridobljene veliko obdelovalne zemlje na novo, veliko zapuščene, neobdelane zemlje pa bo s kolonizacijo prišlo pod pluh.

Za proizvodnjo pridobljene površine bodo po izvršitvi dale mnogim pridnim rokam dela in kruha, te izvršitve pa bodo istotako zaposlile mnogo pridnih rok. Neglede na to, da se bodo te investicije dobro rentirale, je s temi deli ustvarjeno veliko socialno delo že s tem, da bodo pri izvrševanju teh delov mnogi bedniki našli zaslužka, našemu narodnemu gospodarstvu pa bo za bodoče znatno povečana pridobitna možnost.

Istotako se neka trdka iz Nemčije zanima za pridobivanje ekstrakta iz ribjih luskin, iz katerega se izdelujejo umetni biseri. Ako stvari uspejo, bo tudi to dalo marsikomu dela in zaslužka, to pa tembolj, če bi se takta industrija ustvarila na naših tleh ter tako pomnožila možnost nadaljnjih zaposlitev v tvornicah. Med vojno so Nemci pridobivali take luske od neke posebne, manjše ribe iz Ohridskega jezera in jih odvažali v Nemčijo. Kakor je rečeno, bi bilo želeto, da se ta industrija ustvari in izvršuje v naši državi, kar je kot ob Ohridskem jezeru drugde dosti zapuščen ter ljudstvo razmeroma siromašno in bi poživitev gospodarskega življenja s kakšno industrijjo bila že posebno dobrodošla.

Huda zima?

Ste lahko brez skrbi!

Vse potrebne oblačilne predmete

Konferenca za standardizacijo perutnine štajerske pasme

Dne 20. t. m. se je vršila v Celju konferenca naših najboljših strokovnjakov perutninarjev za standardizacijo štajerske pasme. Konferenco je otvoril inspektor kmetijskega oddelka banske uprave inž. Jos. Zidanšek. Pozdravil je navzoče in obširno orisal pomen standardizacije naše domače perut. pasme, ki je velevažna za nadaljnji razvoj perutninarstva v naši državi. Konferenco so se udeležili: inž. Ludv. Muri, od banske uprave v Ljubljani, kmet. ref. s. p. Martin Zupanc, iz Maribora. Perutninarški odsek kmet. družbe so zastopali: predsednik g. Jaka Selcer, strokov. tajnik kmet. družbe g. Kofol Franjo, g. Klemenčič sn. ga. Černe Antonija. Zadruga za izvoz jaje v St. Jurju ob juž. žel. sta zastopala gg. Emel Scheschesko, Miroslav Venninghove. Nadalje so bili navzoči: ga. Golob Malvina, gg. graščak Herberstein, inž. prof. Abreta Matko, inž. Wenko Benedikt, inž. Oblak, inž. Koprivšek, direktor inž. Petkovšek, Jakob Znidarič, Mihael Levstik in J. Gosak. Razvila se je živahna debata, v katero so posegli posebno gg. kmet. ref. Ivo Zupanc, inž. Muri Lud., predsednik perut. odseka I. Seher, inž. Wenko in Abreta, graščak Herberstein in ga. Golobova. Določil se je standard štajerske pasme v vseh podrobnostih. Vzor je rujava štajerska kokoš s čopkom za grebenom. Jerebičarske štajerske se opustijo. Istotako grahasta štajerska in suhodolska pasma. Ob 15 in pol je bila konferenca zaključena.

Poročilo o II. zborovanju kuncerejcev

Zborovanje, katerega se je udeležilo 34 članov, se je vršilo v prostorih Kmetijske družbe v Ljubljani. Predsednik Hudaks je otvoril zborovanje, pozdravil vse navzoče, posebno gosp. ravnatelja, inž. Rada Laha kot zastopnika Kmetijske družbe ter g. predavatelja živinorazstavnik g. Leo Kocjana, ki je nato prišel s predavanjem: »Kunčje bolezni«. G. predavatelj nam je obrazložil pojav in zdravljenje sledečih bolezni: napenjanje, driska, garje, nahod itd. Za obširno predavanje se mu je zahvalil predsednik Hudaks. Sledilo je tajniško poročilo, ki izkazuje v dobi 1 leta: 15 odborovih sej, 1 občni zbor ter razstavo na Veleselju. Dalje navaja tajniško poročilo o podporah in nabavah plemenskih živali iz inozemstva. Sledila je zanimiva debata. Med drugim se je sklenilo, da priredi odsek pokrajinsko razstavo v Kranju v propagandne svrhe. Članstvu, ki je že poravnalo letošnjo članarino so bila odposlana tozad. vabila in prijavnice. Vodstvo razstave, ki se vrši v dneih 30. novembra do 1. decembra 1930. je prevzel g. J. Likozar v Kranju.

Med slučajnostmi je opisal g. Lenarčič svoje vtise iz potovanja na Dunaj, ko je obiskal rejce. Ob 12. uri dop. je g. predsednik zaključil leno uspešno zborovanje in želel vsem obilo sreče pri rejli.

Gospodarske vesti

× Perutninarški tečaj v Ljubljani. Odsek za perutninarstvo Kmetijske družbe v Ljubljani priredi tečaj o vzgoji in za pisanje perutnine, in to v čas uod 2. do 20. decembra t. l. po sledečem razporedu: Dne 2. decembra ob 1/211. ure otvoritev tečaja v valilni centrali, Linhartova ul. št. 9, po zastopniku Kmetijske družbe. Od 11. do 13. ure predava g. živinski ref. Zupanc: o temeljnih pogojih uspešne kokošereje.

Od 14. do 15. ure ogled in presoja živali za pisanje. Od 15. do 17. ure ogled drž. bakteriološkega zavoda v Ljubljani, Lipičeva ul. Na to predavanje direktorja g. dr. Korna: o najhujših boleznih pri perutnini. — Dne 10. decembra ob 1/211. do 1/213. ure predava g. Zupanc o vzreji štajerske rjave kokoši, valenje, oskrbovanje piščet in mladih živali do prvega leta. Od 14/2 do 15/2 ure predava g. Seher o kapunjenju in vzreji istih. Od 15/2 do 18/2 praktična razkazovanja krmil in pisanje raznih živali. — Dne 20. decembra ob 1/211. do 1/213. ure predava g. Zupanc o praktičnih kumih, krmiljenju in negi živali po zimi itd. Od 15. do 1/218. ure praktično klanje živali in njih priprava za trg, na to zaključek tečaja. Priglasili na tečaj se še sprejemajo in to pri tajništvu Kmetijske družbe v Ljubljani.

× Trgovski koledar za leto 1931. Trgovsko društvo »Merkur« za Dravsko banovino je založilo 17. letnik Trgovskega koledarja, katerega je uredil g. Franc Zelenik. Je to priročna in lično vezana knjižica, ki stane 15.— Din s poštnino vred in se naroča pri društvu »Merkur« v Ljubljani, Trgovski dom v Simon Gregorčičevi ulici št. 27, telefon 26-52. Poleg običajnega koledarja prinaša koledar podatke iz zakona o vinu, iz zakona o nadzorstvu nad življenjskimi potrebščinami, iz zakona o prodaji drž. vred. papirjev, navodila za računanje obresti in dobička, važne podatke za lesno trgovino, takse za pregled parnih kotlov, troške za dvigavanje meničnega protesta, poštne določbe in še druge v trgovskem poslovanju potrebne podatke in navodila. Doslej je še vsaki letnik Trgovskega koledarja imel vsebino trajne vrednosti, pa imajo mnogi trgovci vse trgovske koledarje vedno pri rokah. Tudi letošnji letnik prinaša novo vsebino, ki bo služila praktičnemu trgovskemu življenju mnogo leta. Zato mali izdatek za koledar ne bo izgubljen, ampak bo donasal koristi vsakomur.

× Licitacija za prodajo polsvilenih trakov, ki je bila razpisana za dan 24. novembra t. l. pri subotički carinarnici, se ne bo vršila.

× Kriza naše industrije konzervnih rib. Že več časa preživlja naša industrija konzerviranih rib težko gospodarsko krizo. Od 24. obstoječih tovarn je trenutno v obratu samo 11 obratovališč, ki pa tudi niso polno zaposlena. »Jugoslovanski Lloyd« naglašja, da je vzrok tej depresiji znižanje domačega konzuma, obenem pa prenatrpanost inozemskih tržišč, tako da naše blago ne najde pravega odjema. V nadaljnjem se govori o pomoči s strani Narodne banke, ki bi morala s svojim ceninim kreditom priskočiti tej zelo važni industriji panogi na pomoč. Mi se popolnoma strinjamo z izvajanjem zagrebeškega gospodarskega dnevnika, dodali bi pa neko činjenico, ki se zelo rada prezira. Ob vsaki priliki kličemo našo hrabro vojsko, naj pomaga reševati razne gospodarske krize. Mi v teh rešitvah, čeravno imajo trenutni efekt, ne vidimo prav nikake resnične pomoči.

Zimske plašče, zimske obleke, zimsko perilo, snežne čevlje, damske, moške ter otroške

Kajti, če se bo naša vojska hranila s ribami, bo morala pač znižati količino drugih živil, kar bo zopet ostalim žvilkim industrijam v škodo. Zato je potrebno, da enkrat za vselej energično zapremo pot tujim izdelkom, ker vemo, da naši čislani konzumenti še vedno nmajo toliko domoljubne zavesti, da bi pri trgovcu zahtevali domače blago, pač pa se ob vsaki priliki, bodisi na lovu, na izletu, pri čajanki itd. dosledno dičijo s tujimi proizvodi, ki so znatno dražji in pogostokrat tudi znatno slabši. Neokusnemu in skrajno blaziranemu preziranju domačih proizvodov je treba s krepko roko napraviti konec s prislilnimi carinskimi odredbami, če nimamo sami dovolj narodno-gospodarskega smisla in nacionalnega ponosa.

× Podonavska unija in Grčija. Organ zunanjega ministra Mihalokopulosa »Hestiac« se bavi z vprašanjem srednjeevropskega agrarnega bloka, posebno s pozicijo Grčije napram politiki tega bloka. List polemizira s pisanjem Murata v »Gazete de Lausanne« o balkanski konferenci in pravi, da švicarski list prav dobro pripominja, da bi morala Podonavska unija obsegiati tudi Poljsko poleg srednjeevropskih držav. Toda nadaljna pripomba, da bi ta unija morala obsegiati tudi Grčijo, je brez dvoma napačna. Grčija je sredozemski država ter ima čisto drugačne kmetijske podelke, da se ne more v tem oziru vporejati z državami Podonavskega bazena, katerega glavna produkcija so žitarice. Dokaz tej bistveni razliki grških kmetijskih interesov je v dejstvu, da se je Grčija odločila, da se ne bo upirala sovjetskemu dumpingu glede cen žita. Nasprotno ga bo izkoristila, ker je dežela, ki mora največji del svoje žita uvažati iz inozemstva. Balkanska unija, pravi list dalje, pa je vsekakor potrebna tako ekonomsko, kot politično. Potrebo take zveze priznava tudi vsi narodi na Balkanu. Poskus agrarne zveze Podonavskih držav je simptomatičen in ga je izzvala skupna agrarna kriza, ki pa ni stalna in tako trdna vez, kakor je osnovni vzrok, ki nalaga ustvaritev balkanske unije.

× Šibka zaposlenost čehoslovake premogovne industrije. Vsi čehoslovaki rudniki, ki oskrbujejo industrijske panoge, so v zadnjem času zelo slabo zaposleni. Gospodarska kriza, ki jo preživlja čehoslovaska industrija, v veliki meri vpliva na produkcijo premoga in ž v enajkrjšem času lahko računamo z večjimi redukcijami delavstva.

× Položaj na svetovnih žitnih tržiščih. Na svetovnih žitnih tržiščih se zopet zaznamuje znatno padanje cen. V Čikagu se je cena pšenici ponovno znižala za 4 ctm. Glavni vzroki padanja cen se še vedno pripisujejo velikim ponudbam s strani sovjetske Rusije, kakor tudi novo poplavljenju žitaric s strani kanadskega žitnega Poola, ki je v zadnjem času znižal nabavno ceno, ki jo plačuje farmerjem na 50 ctm za bushel, medtem ko je lansko leto plačeval 1 dolar za bushel. Nadaljni vzroki ležijo v zelo ugodnih žetvenih poročilih, ki prihajajo iz Avstralije in Argentije. Vsa pričakovanja, da bo argentinska žetev, vsled slabih vremenskih prilik in raznih žitnih bolezni v letošnjem letu nazadovala, so se izjalovila. Nasprotno poročajo iz Argentije, da

se smatra letošnja žetev kot rekordna. Uradna cenitev ne vaja prinos 216 milijonov busheljev (letošnje leto 126 milijonov). Ne samo naravne ponudbe še umetno večajo z raznimi izvoznimi premijami. Na drugi strani pa poskušajo razne uvozne države naraven pritok žitaric kolikor mogoče otežkoti. To velja posebno za Nemčijo, ki je v letu 1928-29 od vsega prebitka izvoznih dežel v višini 210 milijonov stotov, uvozila 26 milijonov medtem ko je v letu 1929-30 to kvoto, vsled raznih agrarnoobrambnih ukrepov, znižala na borih 14 milijonov stotov.

× Francija in gospodarska kriza. Francija ima v sedanjih gospodarski krizi posebno ugoden položaj in to radi tega ker je njena industrija manj prizadeta, kakor industrije ostalih evropskih držav. Francija brezposelnosti, ki je največje zlo evropske gospodarske depresije, sploh ne pozna. Kljub temu pa so se v zadnjem času pokazali gotovi neugodni simptoni, ki prav resno vznemirjajo francoske gospodarske kroge. Predvsem polom nekaterih starih denarnih zavodov. Naravno je, da je francosko javno mnenje, ki se je že takoj po končani vojni povsem normaliziralo občutljivo za vsak gospodarski pretresljaj, zato tudi velike lamentacije v opozicijskem tisku, kar seveda gospodarskemu življenju samo koristi, ker se že v kuli lahko zatrejo vse one razdiralne sile, ki rušijo gospodarsko ravnovesje ostalih držav.

Dobave

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Dne 3. decembra t. l. se bo vršila pri računsko-ekonomskem oddelku Ministrstva za zgradbe v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave 900 komadov miznih telefonskih aparatov; dne 5. decembra t. l. pa glede dobave 10.000 kg našadorja in 20.000 kg modrega kamenja. (Oglašja sta na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku).

Direkcija državnega rudnika Senjski rudnik sprejema do 2. decembra t. l. ponudbe glede dobave delov koles za jamske vozčke.

Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 2. decembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave električnega motorja; pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave vrvi, platna za signalne zastavice, platna za ribanje poda in cunj za snaženje; pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave materiala za kolosek; dne 3. decembra t. l. pa glede dobave žičnikov in pločevine; pri Upravi državnih monopolov, ekonomski oddelku v Beogradu glede dobave 120.000 kg kartona. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Prometno-komercialni oddelk Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 29. novembra t. l. ponudbe glede dobave 3000 komadov tiskovin. Gradbeni oddelk Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 5. decembra t. l. ponudbe glede dobave 50 kg naftalina, 50 kg voska, 200 kg dekstrina in 30 kg pisalne krede. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih).

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 24. novembra t. l. ponudbe glede dobave 5 kg paste za brušenje kotlovihi armatur.

Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 4. decembra t. l. ponudbe glede dobave mineralnih olj, masti in bencina. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Izborne kvalitete iz novo povečane zaloge po najnižjih cenah

Uprava jetnišnice deželnege sodišča v Ljubljani sprejema do 28. novembra t. l. ponudbe glede dobave mesa za čas od 1. decembra 1930 do 28. februarja 1931. (Pogoji so na vpogled pri isti upravi).

Strojni oddelk Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 28. novembra t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg cimenta in 400 kg mavca. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 29. novembra t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg kave.

Borzna poročila

dne 22. novembra 1930.

Devize.

Jugoslovanske devizne in efektne borze danes niso poslovale. V prostem prometu so se danes v Ljubljani imenovali sledeče notacije: Amsterdam 22-75, Berlin 13-475, Bruselj 7-88888, Budimpešta 9-888, Curih 10-959, Dunaj 7-9618, London 274-59, Newyork 56-435, Pariz 222-09, Praga 167-65, Trst 295-80.

Curih, 22. novembra. Beograd 9-12875, Pariz 20-275, London 25-05875, Newyork 515-975, Bruselj 71-98, Milan 27-025, Madrid 58-20, Amsterdam 207-60, Berlin 122-99, Dunaj 72-59, Stockholm 138-45, Sofija 3-7825, Praga 15-295, Varšava 57-85, Budimpešta 90-235.

Dunaj, 22. nov. Amsterdam 285-75, Beograd 12-5687, Berlin 169-28, Bruselj 99-02, Budimpešta 124-23, Bukarešta 4-2165, Kopenhagen 189-85, London 34-495, Madrid 80-70, Milan 37-18, Newyork 710-40, Pariz 27-90, Praga 21-0625, Sofija 5-1475, Stockholm 190-60, Varšava 79-56, Zürich 137-68.

Vrednostni papirji.

Dunaj, 22. nov. Bankverein 16-90, Kreditni zavod 46-75, Dunav-Sava-Adria 12-05, Trbovlja 46-60, Leykam 3-70, Prioritet 86-30.

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu. London, 22. nov. 7% Blaire 80-25-81.

Newyork, 22. nov. 8% Blaire 90-91, 7% Blaire 80-50-81-25, 7% pos. drž. Hip. banke 80-50 do 81-50.

Žitna tržišča

Novi Sad, 22. nov. Koruza: baška, sremska stara 90-92-50, baška sremska nova 64-66, dec., jan. 67-50-70, mare, april, maj 85-87-50, sremska nova 60-65, dec., jan. 65-67-50, mare, april, maj 80-82-50, posušena 77-50-80, ladja 84-86. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 8 vag., koruza 77, moka 10, otrobi 3 vagone. Tendence neizpremenjena.

Budimpešta, 22. nov. Tendence: prijazna. Promet: majhen. Pšenica: mare 15-46-15-49 (15-46-15-47), maj 15-46-15-50 (15-46-15-47). Rž: mare 9-16-9-40 (9-19-9-20). Koruza: maj 11-95-12-10 (11-97-11-98), tranzit 9-70 do 9-95, maj (9-73-9-75).

Razširjajte Jugoslovana!

Šah

Stolz premagal Kashdana

V oktoberskem turnirju v Stockholmu, kjer je zasedel prvo mesto Kashdan, je vzbudil splošno pozornost mladi šved Stolz, ki je porazil Spielmana in Bogoljubova. Po končanem turnirju je bil vršil match med Kashdanom in Stolzom. Proti pričakovanju je zmagal Stolz v razmerju 3½ : 2½. Po tem boju so dali Stolz tudi možnost, da se udari s Spielmannom. Tudi tu je po drugi partiji prišel Stolz z elegantno zmago v vodstvo (1½ : ½). Odigrati se morajo še 4 partije, toda brez dvoma se je pojavil nov talent, od katerega zbog njegovega nenadnega vzpona še mnogo pričakujemo.

Beli: Rellstab

1. d2-d4 Sg8-f6
2. c2-c4 e7-e6
3. Sb1-c3 C7-d5
4. Lc1-g5 Sb8-d7
5. e2-e3 Lf8-e7
6. Sg1-f3 0-0
7. Ta1-c1 Tf8-e8
8. Lf1-d3 d5xc4
9. Ld3xc4 a7-a6
10. Le4-d3 c7-c5
11. 0-0 c5xd4
12. Sf3xd4 Sd7-e5
13. Ld3-b1 Dd8-a5
14. Dd1-d4 Da5xa4
15. Scxa4 Se5-d7
16. Sa4-c3 Sd7-b6
17. Tf1-d1 Le8-d7
18. Sd4-f3 Te8-d8
19. Sc3-e4 f7xf6
20. Se4xf6 g7xf6

Crni: Kashdan

21. Lg5-hc Sb6-a4
22. Tc1xc8 Ld7xc8
23. Td1xd8 Le7xd8
24. b2-b3 Sf5-c3
25. Sf3-d2 Lc8-d7
26. a2-a3 b7-b5
27. Lb1-d3 a6-a5
28. e3-e4 La8-e7
29. Sd3-f3 Le7xa3
30. Lh6-d2 La3-b2
31. Sf3-d4 a5-a4
32. b3xa4 b5xa4
33. Sd4-c2 Sc3-b1
34. Ld2-b4 a4-a3
35. Ld3-c4 Ld7-a4
36. Sc2-e1 Lb2-c3
37. Se1-d3 La4-c2
38. f2-f3 Lc2xd3
39. Lc4xd3 a3-a2
40. Beli se vda.

Opombe: 1. Crni igra navaden damski gambit, toda ne igra c6, ker čaka na belo potezo Ld3.

2. Crnemu je tu res vse eno, ali vleče to potezo s c6 ali c7, le da si pri slednji prihrani potezo.

3. Beli hiti zamenjati dame, nakar seveda ne more pričakovati nobene prednosti več.

4. Crni ne sme pustiti belemu kralja b6.

5. Beli prepusti s to potezo inicijativo Kashdanu, ki kmalu dokaže, kako zna on to izrabiti.

6. Beli ima že velike težave na damskem krilu.

7. Kashdan je najprej blokiral nasprotnikovo kraljevo krilo, tako da mu sedaj kmet ne uide. Partija je sedaj samo še stvar precizne izpeljave.

»Royal«

pisalni stroj

prodam po ugodni ceni. - Naslov v upravi.

Ivan Magdič, krojač

Ljubljana, Gledališka ulica št. 7 — se priporoča za jesensko sezono. (791)

Stanovanje

iz sobe, kuhinje, pritliklin in vrtom se odda na Blanci pod zelo ugodnimi pogoji. Primerno posebno za upokojence, ki bi dajali tudi hrano. Ponudbe na: Alfonz Kastelic, Sevnica ob Savi. 821

na dolgoročno odplačevanje pri

Oblačilnici „Ilirija“

Ljubljana

Mestni trg 17. Telefon 28-25.

Prave gojzerje, lovske, smuške, škornje in sploh vseh vrst sportne čevlje ima v zalogi in izdeluje po meri

A. Zalokar

212 Ljubljana Gosposvetska cesta št. 8

Naznanilo!

Čenjenemu občinstvu naznanjava, da sva otvorila na Dunajski cesti 71, nasproti artijerijske vojašnice novo adaptirano

RESTAVRACIJO

Postregla bova z gorkimi in mrzlimi jedili in pristnim dolenskim vinom. Sprejemajo se tudi abonenti na dobro hrano. Kosilo 7.— Din, brez mesa 5.— Din.

Za obilen obisk se priporočava (813) Franc in Antonija Darovec.

Kako spoznavamo človeški značaj

Frizura — čevlji — klobuk in celo ročne torbice — vse to izdaja človeški značaj!

Ljudje se menda niso še nikdar tako trudili, da bi spoznali značaj ljudi, s katerimi imajo opraviti, kakor dandanes, v dobi splošne sleparije. Za spoznavanje značaja služi ljudem danes že vsaka malenkost, posebno pa razni vidni zunanji znaki, ki kaže razodevajo človeško notranjost.

Že po tonu, s katerim kdo izgovarja razne besede, po tvorbi in preglednosti stavkov poskušajo ljudje presoditi značaj človeka, ki govori. Samo na podlagi izgovorjave besed razločujejo danes že 5 vrst značajev.

Za spoznavanje značajev je važno tudi, če se da ugotoviti, kaj počne človek takrat, če je sam in ko ga nihče ne opazuje, oziroma ko človek misli, da ga nihče ne opazuje. V sobo so n. pr. postavili naslanjač z napisom »Prepovedano se vstati«. Nekateri so se takoj vsedli na naslanjač, če so mislili, da so sami; drugi so jedli, pili, kadili itd. Nihče pa ni pomislil, da so v sobi aparati, ki so vsak korak »samega« človeka registrirali.

Aparatov pa nimamo vedno na razpolago, zato se poslužujemo tudi drugih znakov za določanje in spoznavanje značajev.

Moderne ženske nosijo dandanes »frizure na fanto«. Leta 1805. se je prvič pojavila taka frizura lepa, »ker zakriva visoka čela in daje obrazu lepe in plemenite poteze«. Že takrat so torej presoiali značaj po frizuri.

»Bubice-frizure nosijo danes predvsem ženske, ki se hočejo uveljaviti, mehke nature pa te frizure nimajo rade. Ženske, ki ljubijo sport, nosijo »prečkoc« na strani, inteligentne ženske pa si ne dajo čela zakrivati od las. Ženske pa, ki jim nobena frizura ni všeč, so veterinarske in sitne. Kodrasti lasje so znak prešernosti, gladke lase pa ljubijo ženske otožnega značaja.

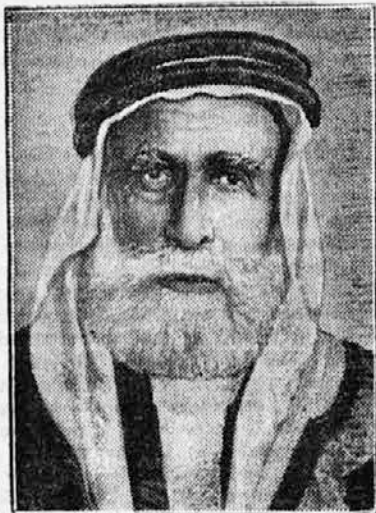
Tudi po hoji presoajo značaj. Eden dela neprimerno velike korake, drugi pa »hojo drobic« z majhnimi, kratkimi koraki. Ljudje, ki delajo velike korake, so nagnjeni na baharijo in na zapravljavanje, ljudje kratkih korakov pa so natančni. Krepek korak pa pomeni energijo. Njegovi sinovi imajo negotovo hojo in obrabijo

vedno notranjo stran podplatov bolj kot zunanjo stran. Hiter korak je znak mladostne svežosti in čilosti, počasen korak pa je znak notranje umerjenosti. Ljudje, ki nosijo rame visoko potegnjene, so ošabni domišljavci.

Ženska, ki nosi dolgo časa eno in isto torbico, je zvesta in zanesljiva. Če ima ženska rada male, lične torbice, je bolj lahkožive vrste, velike torbice pa nosijo rade skrbne gospodinje.

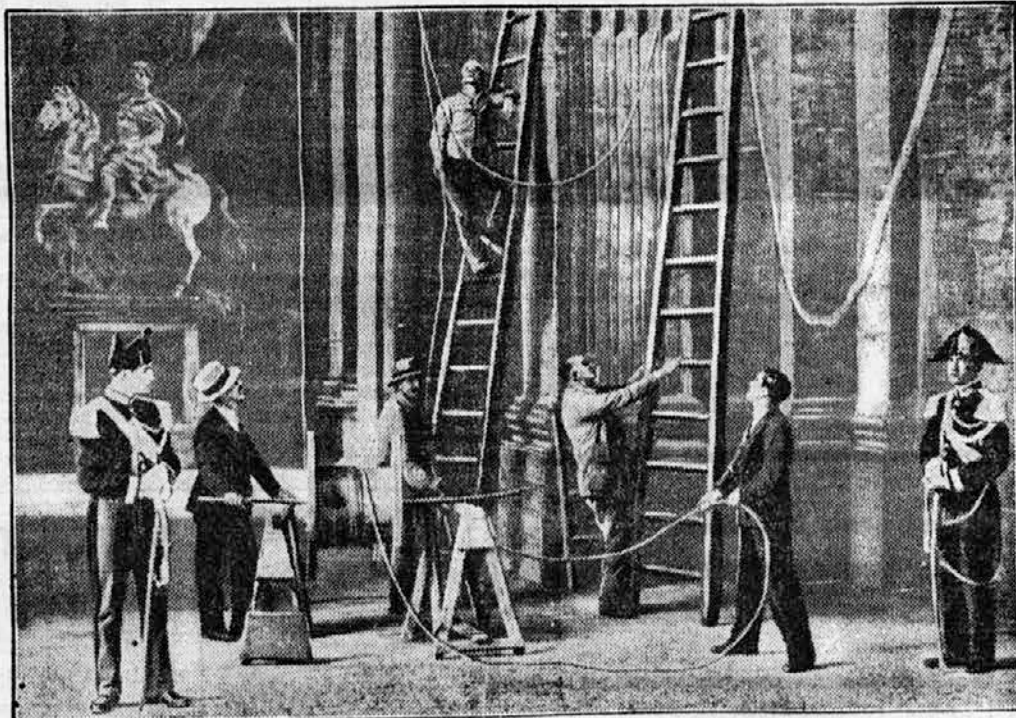
Klobuk po strani kaže na samozavesten, predrzen značaj, če pa se vale izpod klobuka gosti kodri, potem smemo sklepati na živahen, a nepokvarjen značaj.

Takih znakov je vse polno — navadno pa se zgodi, da so vsi taki in enaki znaki zelo — nezanesljivi.

Bivši kralj Hedžasa (Arabija) Hussein.

V visoki starosti 80 let je umrl bivši kralj Hedžasa, Hussein. Umrl je v pregnanstvu na otoku Cipru. Hussein se je dal l. 1917 proglašiti za »kralja Arabije«, nekaj let pozneje pa se je moral tej časti odpovedati. Njegov sin Feisal je danes kralj Iraka.

Telefon v Vatikanu.

19. novembra je sam papež slovesno blagoslovil novo telefonsko napravo v Vatikanu, ki jo je papežu poklonila neka ameriška družba za izdelovanje telefonov. Naprava je narejena za 800 priključkov. Za papeža samega so naredili namizni telefon iz čistega zlata, ki je umetniško izdelan.

Stoletnica republike Urugvaj

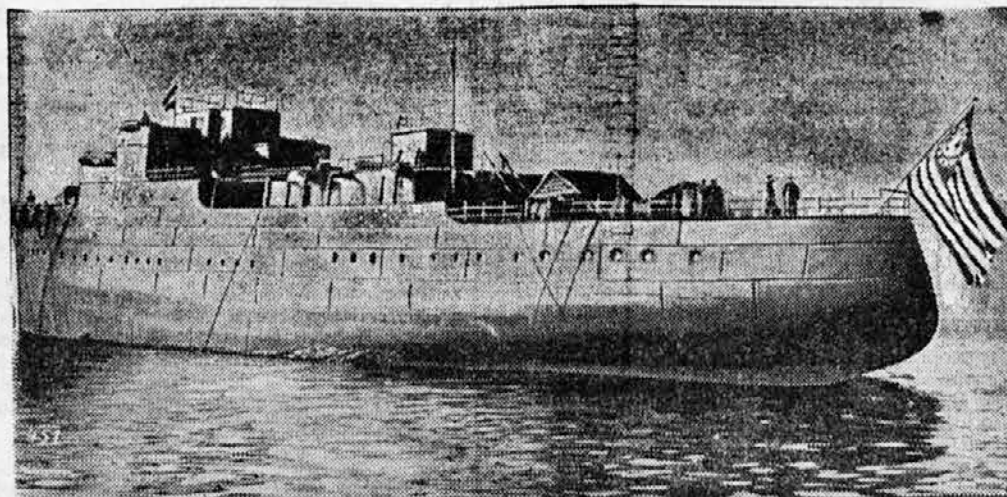
Zemlja, ki obsega današnjo republiko Urugvaj v južni Ameriki, je odkril leta 1516 španski pomorščak Juan Diaz de Solis. Kasneje je prodrli neki drugi španec, Sebastia Gaboto, do reke Rio San Salvador, kjer je zgradil prve trdnjave. Ko se je vrnil v Španijo, je vedel povedati silno mnogo o neverjetnih bogastvih, ki se nahajajo v krajih, ki jih je odkril.

S svojimi pripovedovanjem je dosegel, da so imenovali reko Rio de Solis na njegov predlog Rio de la Plata in tako se imenuje ta veletok še dandanes. Ob tem veletoku leži tudi današnje glavno mesto urugvajске republike Montevideo, ki slovi po svojih krasnih cestah in parkih, najbolj pa zaradi svoje krasno urejene več kilometrov dolge obale.

Do l. 1814 so vladali v deželi od španskega kralja tja poslani kraljevski namestniki. Prvi poskusi priboriti si neodvisnost, so se pa začeli že l. 1810. Takrat se je že posebno odlikoval general Artigas, ki je kasneje res dosegel neodvisnost svoje domovine. Njegova borba za svobodo je ena sama bojna pesem, ki navdušuje Urugvajce še dandanes. Nekaj časa je stal Urugvaj pod vrhovno oblastjo Brazilije, ki se je bila otrešla portugalske nadvlade, toda ta odvisnost je trajala le do l. 1825. Takrat pa se je združilo 33 oficirjev pod vodstvom zgoraj omenjenega generala Artignasa na nov boj za neodvisnost. L. 1925 so ustanovili na Floridi provizorično vlado meseca junija, a že meseca avgusta istega leta so proglasili svojo neodvisnost. Toda formalno priznana je bila neod-

visnost Urugvaja šele leta 1829. Kmalu nato so sklicali prvi parlament, ki je izdelal ustavo, ta ustava pa je bila sprejeta in potrjena od prve redne narodne skupščine leta 1830.

V komaj 100 letih se je republika Urugvaj krasno razvila v kulturnem in gospodarskem oziru. Zlati zaklad urugvajске države banke premore nad 66 milijonov pezet, denarja pa je v obtoku komaj 71 milijonov pezet. Ena uru-

Luksuzna ladja ameriškega bogataša Vanderbilta.

V ladjedelnici »Germania« v Kielu so spustili v terek v morje za ameriškega milijonarja Vanderbilta zgrajeno luksuzno motorno jahto »Alva«. Ladjo je krstila soproga ameriškega mornariškega atašeja v Berlinu ga. Castleman. Ladja ima 3500 ton, gonila pa jo 2 Dieslova motorja, od katerih ima vsak po 4200 konjskih sil. Ladja je 90 metrov dolga in 15 metr. široka

gvajska peseta je vredna 1 dolar. Predsednik urugvajске republike je sedaj dr. Campistegni. Decembra meseca bodo v Urugvaju na svečan način proslavili 100-letnico neodvisnosti lastne države. Mnogo prireditev pa je bilo že na poletje.

Lahkoverni ljudje

O lahkovernosti ljudi priča sledeči dogodek: Pred nekaj dnevi so orožniki v Trutnovu na Češkem zaprli 26-letnega Jana Koula, ki je na prav premeten način igral vlogo letalskega častnika. Koula je prepotoval v uniformi letalskega častnika skoro celo Češko in je kot letalski častnik nastopal tako sigurno, da so mu celo stariši in njegova žena verjeli, da je on res to, za kar se izdaja. Ta človek je nastopal tako predrzno, da je celo tistega dne, ko so ga zaprli, pisal svoji ženi dopisnico sledeče vsebine: »Draga Marija! Poročam Ti veselo novico, da sem napredoval za kapetana. — Tvoj zvesti mož.«

Med prvimi, ki jih je osleparil, sta bila njegova nevesta in njen oče, neki zidarski mojster. Koulo sam je bil prej privatni uradnik, bil pa je zaradi nekih nerednosti odpuščen iz službe. To ga pa ni motilo, da ne bi bil svoje neveste pošteno nalagal, da je postal letalski častnik, nakar se je ž njo tudi poročil. Na njegovo željo je njegova žena, ki je bila prej poštna uradnica, zapustila tudi svojo službo. Svoje bivališče pa je »letalski častnik« vedno menjal.

Nekega dne je prišel Koulo k svojemu tastu v spremstvu svojega prijatelja Mrazeka, ki je bil oblečen v uniformo letalskega kapetana. Stari tast je smatral ta obisk za visoko čast in je svojemu zetu prav rad posodil več tisoč čeških kron. Na prav tak način je ogoljufal tudi svojega očeta za nekaj tisočakov.

Na prav mojstrski način se je znal tudi vrniti kot gost med udeležence svečanosti, ki so jih priredili ob odkritju spomenika znanemu češkemu generalu Štefaniku. Nekaj dni pred odkritjem spomenika je prišel Koulo k fabrikantu Hruzi, ki je postavljaj spomenik, in se mu je predstavil kot letalski častnik zrakoplovne polka št. 8. Govoril je fabrikantu to in ono, seveda same laži, dokler ni moža res prepovobil, da je šel z njim v mesto, kjer si je letalski častnik kupil novo uniformo in nove čevlje itd. na račun polka. Na dan proslave pa se je vrnil med razne deputacije in tudi govoril pri odkritju spomenika. Po proslavi se je udeležil velikega banketa, potem pa se je z avtomobilom odpeljal domov. Avto je moral seveda plačati fabrikant.

Tako je premeteni gospod Koula sleparil lahkoverni ljudi več mesecev, dokler ga niso vzeli orožniki in odpeljali v zapor.

Sadje brez pešk

Slive, marelice, češnje itd. imajo v sočnem mesu trdo peško, kjer je shranjeno semensko zrno. Peška pa nas zelo moti, ko sadje uživamo, ali pa če ga predelavamo. Tako so ljudje že zdavnaj začeli misliti na to, kako bi si vzgojili sadje brez pešk.

Prvi taki poskusi so se posrečili svetovno-znanemu sadjarju Lutru Burbanku v Kaliforniji. Ta je dobil iz Francije sadiko neke zelo stare slive, ki je rodila plodove brez pešk. Zakaj — tega ni vedel nihče. Burbank je to sadiko gojil in dosegel je v teku časa res ugoden uspeh. Ni pa poznal še vzroka za svoj rezultat.

Nedavno pa je objavil v znanstvenem listu »Kosmos« dr. Ernst Sehrwald članek, kjer pripoveduje, da so nemški vrtnarji poznali skrivnost sadja brez pešk že pred 100 leti. Mlada drevesca so namreč preklali in odstranili iz drevesa stržen, potem pa so oba dela zopet zložili in zamazali z drevesnim voskom in ovili z ovojem, da se je drevo zopet zarastlo. V Nemčiji bodo poskusili to metodo poživiti s sodelovanjem raznih znanstvenih ustanov.

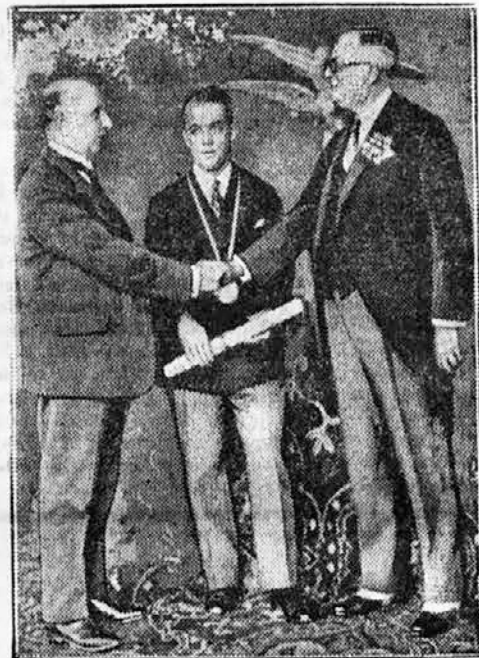
Zanimiva tekma natararjev

Nedavno so priredili pariški natararji iz mestnega dela Montmartre-a zanimivo tekmo. Tekma je bila javna in tekmovalci so imeli nalogo, da v določenem, a precej pičlo odmerjenem času prehodijo 3 kilometre dolgo pot po najbolj obljubljenih pariških ulicah, s seboj pa je moral vsak nesti podstavek, na podstavku pa steklenico pelinovca in 4 čaše. To je moral

nesti vsak le v eni roki. Na progi, določeni za tekmovalce, je bilo več nadzorovalnih postaj. Tam so se morali tekmovalci ustavljati in nadzorovalcem natočiti pijačo. Politi niso smeli niti ene kapljice, sicer so dobili slabe točke. Slabe točke so dobili tudi tisti, ki so ubili kakšno čašo ali pa ki so podstavek podprli še z drugo roko. Kdor pa je vse skupaj spustil na tla, je bil iz tekmovalstva izločen.

Tekme se je udeležilo okoli 60 tudi že starejših natararjev, toda prve nagrade ni dosegel nihče. Vendar pa je tekma dokazala, da so med pariškimi natararji še vedno jako spretni strežaji.

Solnce je skubalo krompir v zemlji, kakor pripovedujejo famerji iz mesteca Jersey; tako huda je bila tam vročina, da so krompir takoj lahko jedli, čim so ga izkopali.

Odlikovanje letalca na veter Roberta Kronfelda.

Svetovno znanega letalca na veter Roberta Kronfelda, ki ima največ rekordov v letu na veter, je odlikovala mednarodna letalska liga s Harmonovim darilom. Naša slika nam kaže svečanost na Dunaju (od leve na desno): Avstrijski predsednik Miklos, letalec Kronfeld in predsednik mednarodne letalske lige Clifford B. Harmon.

Radio

Ljubljana, nedelja, 23. novembra: 8.00 Ing. Zupanič: O vinogradništvu. 9.30 Prenos cerkvene glasbe. 10.00 Versko predavanje, g. tajnik Jagodic. 10.20 I. Kaiser: O evropskem gospodarskem življenju. 10.45 Šah, vodi g. B. Plenčar. 11.00 Samospevi g. Juga. Koncert radio orkestra. 12.00 Tedenski pregled. 15.00 Dekliški količek: Vprašanje pred poletjem, gđ. Lebarjeva. 15.30 Plošče. 16.00 Koncert pevskega zbora z Viča. Dvboj na harmoniki: Kokalj-Magister. 17.00 Ljudska igra: Ugrabljen Sabinke (Ljudski oder). 20.00 Češki večer: 1. Samospevi gđ. Hanuševa. 2. Radio orkester. 22.00 Časovna napoved in poročila, lahka glasba. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, ponedeljek, 24. novembra: 12.15 Plošče (mešani program). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Radio orkester: Flauta in čelo. 18.30 Dr. A. Bajec: Italijanska. 19.00 Prof. Tine Debeljak: Poljščina. 19.30 Higijska ura. 20.00 F. Kovič: Recitacija sokolskih pesmi. 20.30 Večer komorne glasbe. 21.00 Radio orkester: Hawai-jazz. 22.00 Poročila, čas in napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, torek, 25. novembra: 12.15 Plošče (slovenska glasba, šlagerji iz zvočnih filmov). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Radio orkester: Klavir solo. 18.30 Mladinska ura. 19.00 Prof. Franc Pengov: Kako oskrbovati člane podjetij s kreditom na podlagi participacije. 19.30 Dr. Ivan Grafenauer: Nemščina. 20.00 Prenos ljubljanske opere. 22.30 Časovna napoved in poročila, plošče. 23.30 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, nedelja, 23. novembra: 11.30 Dopolandski koncert. 12.00 Opoldansko zvonjenje. 12.30 Kuhinja. 17.00 Popoldanski koncert. 20.30 Lahka večerna glasba. 22.00 Vreme in novice. 22.10 Plesna glasba.

Zagreb, ponedeljek, 24. novembra: 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Glasba. 18.30 Novice. 20.10 Književna ura. 20.30 Večer pesmi in arij. 22.00 Novice in vreme. 22.10 Potujih postajah.

Zagreb, torek, 25. novembra: 12.20 Kuhinja. 13.30 Novice. 17.00 Glasba. 18.30 Novice. 19.40 Kulturne in društvene vesti. 19.50 Uvod k prenosu. 20.00 Simfonični koncert v Pragi. 22.00 Novice in vreme. 23.10 Večerna glasba.

Beograd, nedelja, 23. novembra: 9.00 Prenos iz Saborne cerkve. 10.30 Poljedelstvo. 11.00 Plošče. 12.30 Radio orkester. 13.30 Novice. 15.00 Prenos poteka nogomet. igre v Pragi: SK Slavija: BSK. 17.00 Zdravstveno predavanje. 17.30 Narodne pesmi. 18.00 Narodna s kitaro. 19.30 Mladinski oktet. 20.30 Jugoslovanske pesmi poje g. M. Pichler, član opere. 21.30 Novice. 21.50 Kabaretna ura. 22.50 Po tujih postajah.

Beograd, ponedeljek, 24. novembra: 11.25 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Narodni motivi. 17.30 Plošče. 19.30 Francoščina. 20.00 Narodne pesmi. 20.30 Tamburice. 21.00 Predavanje. 21.30 Poročila. 21.50 Radio orkester. 22.30 Klavir.

Beograd, torek, 25. novembra: 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Predavanje. 17.30 Operetne arije. 18.00 Narodna harmonika. 19.30 Nemščina. 20.00 Praga. 22.00 Poročila.